

אברהם... ויאמר הנני!

חוברת זכרון לדמותו של שליח הרבי במיטב
הרב החסיד ר' אברהם ע"ה דונין
לרגל היארצייט הראשון כ"ב טבת התשע"ב
יחי אדוננו מורינו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

פתח דבר

במלאת שנה לפטירת ראש משפחתנו הרה"ח הרה"ת ר' אברהם ע"ה דונין שליח הרבי במושב מיטב חבל התענכים, הננו מו"ל חוברת זיכרון ובה תמצית דברי ימי חייו, שחלקם התפרסמו בשבועונים שונים בשנים האחרונות.

השליח הרה"ח ר' אברהם ע"ה ניחן במדות תרומיות והיה איש פנימי במלא מובן המלה. בשקט האופייני לו פעל גדולות ונצורות, הרחק מן הזרקורים סייע ליהודים רבים בגשמיות וברוחניות, הטה אוזן קשבת לכל פונה ובדרכו המיוחדת השיב רבים מעון וקרבת למאור הגדול הרבי מה"מ ולתורת החסידות. במשך עשרות שנים עסק בחינוך ילדי ישראל והעמיד דורות של חסידים ומקושרים לרבי, וזכה שיבלחטו"א רעייתו, שלשת בנותיו וחתניו שיחיו, ממשיכים בשליחות הרבי במקומותיהם.

לכל בני משפחתו מכיריו ומוקיריו היווה דוגמא חיה של חסיד אמיתי חייל מסור ונאמן שמוכן בכל עת ובכל שעה לבצע כל משימה קטנה או גדולה ללא היסוס ובפשטות גמורה תמיד אמר: הנני!

בתקופות מסוימות קיבל על עצמו בשליחות הרבי משימות שהיו כמעט בלתי אפשריות לאדם בעל משפחה מן השורה, אך הוא עשה את המוטל עליו במסירות נפש ובלי להחזיק טובה לעצמו. בלי התחכמויות ובלי התחמקויות עשה בשמחה ובחיות, כל דבר שיכול היה לקרב יהודי או לעזור ליהודי בכל המצטרך.

למרות שמצודתו הייתה פרושה בצפון ובדרום במזרח ובמערב ובכל מקום שהגיע הטביע את חותמו, ראה את עיקר שליחותו במושב מיטב אשר את תושבי המושב ומשפחותיהם אהב אהבת נפש. דורות של ילדים אשר ברבות הימים הפכו לאבות ואמהות ביקרו בביתו הצנוע וספגו חינוך יהודי באמירת פסוקים סיפור חסידי ולימוד תורה נהנו מדברי מתיקה ולמדו לברך, כשעל כל אלה מנצחת זוגתו תבדל"א השליחה מרת רחל דונין תחי'.

לילות כימים ישב עם מקורבים ולימדם חסידות ויסודות היהדות וענה

לשאלותיהם ותהיותיהם בסבלנות ובטוב לב עד עלותם על דרך המלך -
מלכו של עולם. דמותו הקורנת ומאירת העיניים חסרה למאות אנשים
נשים וטף אשר זכו להכירו ולהתבשם מאישיותו המיוחדת.

זוגתו תבדל"א הידועה במושב בכינוי "מורה רחל" ממשיכה במלא
העוצמה ובאמונה יוקדת את השליחות במושב מיטב, בשיעורי תורה
לנשים ופעולות בקרב הילדים במושב ובכל מבצעיו הקדושים של הרבי
לקירוב הגאולה.

כולנו בני משפחתו צאצאיו תלמידיו ומושפעיו חשים חובה נעימה וזכות
כבירה להמשיך בדרכו לעסוק בעבודת השליחות, מתוך רגש פנימי של
אהבת ישראל. ר' אברהם לא השאיר אחריו צוואה. מסכת דברי ימי חייו
הן הנה דברי צוואתו לכל מכיריו ומוקיריו אשר מהווים עמוד אש חסידי
המאיר את הדרך להתקשרות אמיתית ולהתמסרות בפשטות ובתמימות
לרבי נשיא דורנו. ואנו בטוחים כי בקרוב ממש נזכה לראות בעינינו
בהתגשמות חזונו ונבואתו של הרבי "הנה הנה משיח בא" והקיצו ורננו
שוכני עפר והוא בתוכם, או אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה.

ימי ראשית

אלה תולדות..

החסיד הרב אברהם דונין ע"ה נולד באור לז' חשון של שנת ה'תרח"צ, (1937) בחיפה האדומה לאביו הרב תנחום ולאמו מרת פינגא-רייזל.

אב סבו של הרב אברהם, הרב החסיד משה דאנין היה מחסידיו הקרובים של אדמו"ר הרש"ב (רבי שלום דובער – האדמו"ר החמישי בשושלת אדמו"ר חב"ד וסבו של הרבי מליובאוויטש) והיה ידוע כתלמיד חכם וירא שמיים גדול. הסב התגורר בעיר החסידית פאהר השוכנת במחוז העיר המפורסמת האמיל שברוסיה הלבנה, שהיתה מוכרת כמרכז של תורה וחסידות, ממנו יצאו חסידים גדולים. בנו של הרב משה, ראובן דאנין, היה איש עסקים ובשל כך הסתובב ברחבי האימפריה הרוסית וסביבותיה.

בשנת ה'תע"ר (1970) עלה ראובן עם משפחתו לארץ ומיד עם בואו התיישב בחיפה. בשל ריחוק המקום מחצרו של הרבי ובשל נסיעותיו התכופות לרגל מסחרו, התרופף מעט הקשר של ראובן דאנין עם הרבי. כאן בארץ הוחלף גם השם המקורי של המשפחה מדאנין ל'דונין'.

למרות זאת, החינוך לתורה וליראת שמיים שספג בילדותו ובבחרותו, גרם לראובן לשלוח את בנו תנחום לירושלים – הרחק מהאווירה המנוכרת לדת שהחלה לנשוב באותם הימים ב'חיפה האדומה', שהייתה מעוז של ניכור מוחלט לתורה ומצוות - הישר לביתו של הרב אריה לוי ז"ל (שכונה בימי המנדט הבריטי 'אבי האסירים'). הרב לוי חיבב את תנחום וקירבו, ואף החשיבו כבנו ממש לכל עניין.

תנחום התחנך וגדל על ברכיו של הרב לוי זצ"ל, ובשל התבגרותו הרחק מאווירה חבדי"ת אותנטית לה זכו אביו וסבו ברוסיה, לא הכיר כל כך את שיטת חב"ד. יחד עם זאת, עד אחרית ימיו המשיך לנהוג בכמה ממנהגי חב"ד שזכר מבית אבא, ביניהם תפילה מסידור בנוסח האר"י ז"ל, הניח תפילין כמנהג חב"ד, ואף נהג לטבול בנהר מידי יום ביומו - דבר שלא אפיין תלמיד ישיבה שאינה חסידית.

למרבה הצער, אחדים מחמשת אחיו (שלשה אחים ושתי אחיות) של ר' תנחום ע"ה, כרעו תחת האווירה ששרה ברחובות חיפה בימים ההם, וכמה מהם ירדו מדרך הישר.

באופן כללי, היה אביו של הרב אברהם ידוע כעסקן פעיל ובולט, ראש וראשון לכל עניין שבקדושה ובעל לב רחב שסייע לכל, ללא קבלת טובות הנאה לעצמו. לשם דוגמא, סיפר בנו הרב אברהם ע"ה על אפיזודה טיפוסית אחת שיכולה להעיד על הפעילות השקטה והרצינית של אביו. היה זה בתקופה בה הוחלט להרוס את המקווה האזורי, על מנת לבנותו מחדש באופן מהודר ומודרני. אולם הממונים על הבנייה מטעם העירייה, שכחו משום מה, לבנות גם את המקווה לגברים ששכן עד אז באותו המתחם, ותושבי העיר נותרו ללא מקווה טהרה.

הרב תנחום נחרד כששמע על העניין. אחרים אולי היו יושבים בחיבוק ידיים במקרה שכזה, אך לא אדם כהרב תנחום יתמהמה ויאמר נואש, והוא מיחר לבנות תוך זמן קצר מקווה טהרה מאולתרת בחצר ביתו, לרווחת ולשמחת תושבי העיר... בהקשר זה יש לציין כי הרב תנחום היה מחמם את מימי המקווה, באמצעות 'כף חשמלית' פשוטה, ובימים אחרים אף שבר את הקרח שהצטבר בה מצינת הליל.

גם שנים רבות לאחר מכן, כאשר לימים נבנה סוף סוף מקווה הולם בידי העירייה, הוסיפו רבים מתושבי העיר, לבוא ולטבול דווקא במקווה ששוכן בחצר בית משפחת דונין לשעבר, ולו רק בשל סיפור מסירות נפשו של הרב תנחום, המסתתר מאחורי בנייתו.

תנחום בגר והיה לאיש. כשהגיע לגיל שידוכים, הציעו לו את בת גילו, מרת פייגא רייזל, בתו של הרב שמואל בן-ציון קוגאן שעבד במשרה תורנית בישיבת חיפה, ולאחר תקופה קצרה נשא הרב תנחום את מרת פייגא רייזל לאשה. לאחר נישואיו עסק הרב תנחום לפרנסתו בישיבה, הקים את תלמוד התורה 'תנחומא' בחיפה (שהחזיקה מעמד עד שנחקק חוק חינוך חובה ממשלתי), והמשיך לחנך ילדי ישראל עד שפרש לפנסיה.

הרב תנחום אף פעל למען קדושת השבת ובזכותו הכריזו על בוא השבת הקרובה באמצעות הפעלת סירנה רעשנית שהזדהה בכל רחבי השכונה החיפאית, כאשר גם 'מבצע' זה היה כרוך בקשיים לא מעטים.

הרב תנחום ע"ה נפטר במהלך יום השבת, ויהודי שבא לנחם את המשפחה האבלה, סיפר את העובדה המעניינת הבאה: באותה שבת חש האדמו"ר מסערט ויז'ניץ שליטי"א (המתגורר בחיפה) שלא בטוב, ובשל כך לא השתתף בתפילות בבית-הכנסת, ואף לא ערך את ה'טישי' (עריכת שולחן), כנהוג;

אך במוצאי שבת כאשר שמע על פטירתו של רבי תנחום, הודיע שישתתף בהלוויה. בני המשפחה התנגדו בתוקף לאור מצבו הבריאותי הרופף, אך הוא הגיע למרות זאת, ואף בא לנחם באחד מימי השבעה.

נגד הזרם

הרב אברהם דונין, התחנך איפוא, על ברכי השיטה הליטאית. הוא גדל בבית הוריו עם עוד שני אחים ושלש אחיות. באותן השנים פרחו תנועות הנוער בהן האצ"ל והלח"י והשפעתן על נפשות הנוער היתה גדולה.

שני אחיו של הרב אברהם, שמואל (הבכור) וראובן לא עמדו בפני הרוחות החזקות שנשבו ברחוב, שהיו רחוקות מאוד מדרך היהדות ונטשו את דרך התורה והמצוות. שמואל למד בישיבה אך עזב אותה, וראובן שסבל מאסטמה – בפרט באוויר המזוהם של חיפה, נע ונד בארץ בחפשו אחר תכלית. הרב אברהם לעומת זאת, המשיך להיאחז בדרך בה חונך, ולאחר שסיים את לימודיו בתלמוד-תורה ליטאי מפורסם בחיפה, עבר ללמוד בישיבה הקטנה "עטרת ישראל", ולאחר מכן בישיבה הגדולה פונביז' בבני-ברק. היה זה בשנת תשי"ד.

באותה התקופה התיידד הרב אברהם עם בחור צעיר – חבר לספסל הלימודים בשם הרב אליהו שיחי' לנדא (כיום מראשי ישיבת 'תומכי תמימים' המרכזית בכפר-חבי"ד), שהיה בנו של רבה (הקודם) של בני ברק, רבי יעקב לנדא זצ"ל. באופן כללי, ידע הרב אברהם, כי מדובר בחסידי חבי"ד, אבל לא עמד עדיין על משמעות הדבר ועל מהותם החסידית-פנימית של חסידי חבי"ד.

בזמן שהותו בישיבה היה הרב אברהם נוהג להסתובב פעמים רבות בבתי מדרש חסידיים בעיר, ומפעם לפעם אף השתתף ב'טישים' חסידיים, לא מתוך הרגשה כי חסרה לו משמעות עמוקה יותר בחיים, אלא מתוך סקרנות לראות כיצד מתנהלים החיים אצל החסידים. יחד עם זאת, הקפיד הרב אברהם שלא להפסיד אף שיחה או דרשה של כל אישיות תורנית שהגיעה לבני ברק.

כאשר הרב אברהם היה עדיין תלמיד בישיבת פונביז', היתה כבר אחותו הגדולה מרת זחבה תחי' מרקוביץ נשואה, והוא נהג לשתף אותה על שלבי

התקרבותו לרבי ולאור תורת החסידות, אך מה שפעל בה תזוזה מיוחדת היה המקרה הבא: היה זה כאשר הגב' מרקוביץ הרתה ובעיות רפואיות מסוימות צצו לפתע. בדיקות הדם הראו שיש ספק אם העובר יחיה, וגם מצבה הרפואי של גב' מרקוביץ לא היה שפיר כלל וכלל. מכיוון שהרב אברהם זכה כבר להכיר בגדולתו של הרבי, עלה בידו לשכנע את אחותו הבכורה להביא את חוות דעתו של הרופא בפני רבי.

בתשובתו של הרבי נכתב כך: "במענה למכתבה בו כותבת מה שאומרים הרופאים וכו'- הנח אין להתחשב בדעת הרופאים כלל ונכון יהי לבה בטוח שימלא ה' ימי הריונה ותלד בנקל זחו"ק". כדברי הרבי כך היה, כמוכן. התינוק נולד בשעה טובה ומוצלחת, בריא ושלים כאחד האדם, וברבות הימים אף זכה להעמיד משפחה מבורכת.

שיעור תורה בבית אחד מתושבי מיטב

"כמים קרים" - שיעור החסידות הראשון

"באחד הפעמים" סיפר הרב אברהם לימים "הזמנתי את ידידי הרב אליהו לנדא ללכת עמו לשיחת מוסר שנמסרה על ידי אישיות תורנית מבני-ברק, כאשר בתום השיחה הביע הרב אליהו בפניו את מורת רוחו מהדברים שנאמרו שם. הוא טען כי לא זו הדרך, אך אני טענתי כי נאמרו שם דברי

טעם. "אתה לומד חסידות?" שאל אותי בלהט השיחה. "בודאי", השבתי מיד. "אין אפילו 'טיש' או אירוע חסידי שאני מפספס". הרב אליהו העמיד אותי על טעותי, והסביר לי כי לא לזה התכוון כששאל אותי בדבר לימוד החסידות, אלא ללימוד תורת החסידות באופן עמוק ויסודי הרבה יותר. הוא סיפר לי כי בבני-ברק קיים שיעור תניא מחתרת המיועד לבחורים כמוני (שלמדו בישיבות בהן לא הרשו ללמוד ולהתבשם מאור תורת החסידות). החלטתי לנסות.

הגעתי למקום השיעור מעט נרגש. הבטתי סביב והבחנתי בעוד עשרות בחורים בגילי – בחורי ישיבות ליטאיות כמוני - יושבים סביב השולחן, מרותקים לכל מילה שיצאה מפיו של מוסר השיעור, הרה"ח ר' לייב זלמנוב, שהיה בעל כושר הסברה מיוחד. בתחילת השיעור למדנו את קונטרס "ומעיין מבית ה' " של כבוד קדושת אדמו"ר הרש"ב, ולאחר מכן את ספר התניא, של כבוד קדושת אדמו"ר הזקן. למחרת אלי שאל אותי על התרשמותי מהשיעור. השבתי לו כי אני מרוצה מאוד מתוכן הדברים ודרך העברתם, וחשתי שאני שומע דברים שונים מכל שיחת מוסר (הנהוגה בישיבות הליטאיות) ששמעתי בחיי.

הרגשתי שהדברים הנלמדים הם לא רק הוספה משמעותית ולא מחייבת לתורה עצמה, אלא חלק בלתי נפרד ממנה. חשתי רצון להמשיך וללמוד, ואולי אף לאמץ את הדרך שלה. כאשר הרב אליהו הבחין בכך, הוא הציע לי ללמוד יחד עם אביו הדגול, רבי יעקב ע"ה - רבה הראשי של בני ברק, פעם נוספת בכל שבוע.

בימים ההם, טרם היה לעדת חסידי חב"ד משכן קבע עבור תפילה, לימוד והתוועדויות. הרב זלמנוב עמד בשלבי בניית תוספת לביתו, והקדיש חלק מהבית לבית-כנסת חב"די, לשם נהגתי להגיע בשבתות. כך החלו חיי להשתנות מן הקצה אל הקצה, ועד-מהרה הפכתי לחסיד חב"ד במלוא מובן המילה. יש לציין כי באותם ימים, מלבד שיעורי חסידות מחתרתיים שהתקיימו, הגיע מפעם לפעם החסיד הנודע, הרה"ח ר' רפאל (פולע) כהן להתוועד בעיר והתוועדויותיו הותירו בנו רושם עמוק בל ימחה".

הרבי..!

ההתקשרות של ר' אברהם ע"ה להוד כבוד קדושת האדמו"ר מליובאוויטש החלה באותה תקופה, כאשר לראשונה בחייו, כתב מכתב לרבי. "הודעת

לרבי שאני מגזע חסידי חב"ד" סיפר ר' אברהם בהזדמנות אחרת "ושאני תלמיד בישיבת פונביז' והתחלתי ללמוד חסידות, וביקשתי את ברכתו הק'. מענה הרבי נפתח במילים: "במענה למכתבו בו כותב שנתעורר בו צור מחצבתו שהוא מגזע חסידי חב"ד" בסוף המכתב ייעץ לי הרבי ליצור קשר עם רבני חב"ד.

אבי, שהווי החיים החסידי היה זר לו, כאמור, לא שש במיוחד על השינוי שהתחולל בי ואף הביע את הסתייגותו מהתנהגותי, אך כאשר ביקשתי לעבור ללמוד בישיבת 'תומכי תמימים' בלוד ששכנה אז בפרדס, לא התנגד לכך.

ואכן, כאשר הגיעה שעת הכושר נסעתי לעיר לוד ושהיתי בישיבה מספר שעות, אך למען האמת לא התרשמתי במיוחד ונרתעתי מללמוד שם, בשל המצב הגשמי הקשה ששרר במקום אשר בלט מאוד, ובגלל הפיגוע הרצחני שאירע באותה תקופה בבית-הספר למלאכה בכפר חב"ד בו נרצחו מדריך וחמשה מתלמידיו.

כתבתי מכתב לרבי, בו גוללתי את כל השתלשלות העניינים, כאשר אינני מסתיר את הרתיעה שלי מללמוד במקום. כעבור ימים אחדים התקבלה תשובתו של הרבי שיעץ לי ללמוד את סימן כ"ז באגרת-הקודש. ואכן, לאחר שעשיתי כעצת הרבי ושאלתי עידוד מבואם של השלוחים המיוחדים לאחר האירוע בבית-הספר למלאכה - עברתי ללמוד בישיבה הלודאית שהייתה מכונה ה'פרדס' בשנת תשט"ז.

והגית בו

הרב אברהם ע"ה לא נהג לספר בשבח עצמו והסתיר את בקיאותו הרבה. למרות זאת, חתננו מספרים כי נוסף לביטולו המוחלט ולהיותו חסיד וחייל נאמן של הרבי נשיא דורנו, היה הרב אברהם שקוע ראשו ורובו בלימוד התורה. הוא היה בקי בתורת הנגלה, וכבר כשהיה עדיין בחור, היה נקרא למסור שיעורים לבחורי הישיבה בעת שאחד הרבנים לא הגיע למסור את שיעורו הקבוע.. מנהלי הישיבה אף לחצו עליו ליטול את מלאכת הרבצת התורה באחת מכיתות הישיבה, אולם הרב אברהם שאל בעצתו של הרבי, שכיוון אותו לעבוד בבתי הספר של 'רשת אוהלי יוסף יצחק' דווקא.

אחדים מתבריו לספסל הלימודים סיפרו גם כי בימים ההם, בהם היה

מחסור חמור בספרי חסידות מודפסים, היה הרב אברהם נוהג לשבת שעות ארוכות ולהעתיק לעצמו בכתב ידו את מאמרי החסידות של הרבי שהופצו אז בעותקים בודדים בלבד.

בעת הלווייתו של הרב אברהם שהתקיימה בירושלים אחרי השעה אחת בלילה, הגיע גם אחד מחשובי רבני חב"ד שלא חש בטוב באותו לילה, ועשה מאמץ גדול כדי להשתתף בהלוויה. כששאלוהו מדוע טרח כל כך להגיע, למרות שלא יצא אפילו מהרכב ורוב הקהל ובני המשפחה לא ידעו שהגיע, ענה הרב: הדמות הראשונה שראיתי בצעירותי כאשר הגעתי בפעם הראשונה לישיבת תומכי תמימים בפרדס, היתה של הרב אברהם דונין.

מראהו הרציני, הפנימי והחסידי נחקק במוחי לכל ימי חיי, וידעתי כי כך נראה 'ציור' של תמים מתומכי תמימים. איך אוכל שלא לבא להשתתף בהלוויה של חסיד, שרק בהיטי בו פעם אחת השפיע הדבר עלי לכל ימי חיי...!?

מספר אחד מתנניו של הרב אברהם: בהיותו בחור בישיבת פוניבז' שמע מורי וחמי כי מרן האדמו"ר היבית ישראלי מגור זצוק"ל מתארח בבית אחד הנגיזים בבני ברק וקהל רב עומד בתור לינטילת שלום כנהוג בחצרו. הרב אברהם ששמע על בואו של האדמו"ר, בא גם הוא לקבל את ברכתו. המוני אנשים עמדו בתור ארוך ועברו במסדרון צר שבסופו עמד האדמו"ר - ללא כובעו, כדי לומר לו שלום ולקבל את ברכתו. בהגיע תורו של הרב אברהם, הביט בו האדמו"ר ולפתע חבש את מגבעתו ורק אח"כ לחץ את ידו. לאחר שעבר הרב אברהם, הסיר האדמו"ר את מגבעתו והמשיך לקבל את תבאים אחריו, ויחי לפלא..

המשפיע ר' ראובן ע"ה, היה אחיו המבוגר של הרב אברהם, ושנות נערותו עברו עליו בשונה מאחיו. כאשר אחיו למד בישיבה, עסק ראובן בעבודת האדמה, ורק מפעם לפעם פתח ספר כלשהו. כאשר התעורר בו רצון לשוב ללימוד, רשם אותו אביהם ל'ירחי כלה' שהחלו אז בבני-ברק, אך ראובן לא החזיק שם מעמד ועזב.

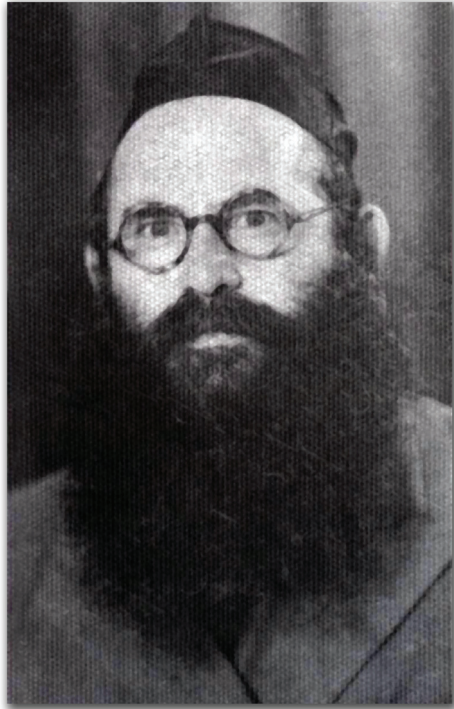
באותה תקופה היה כבר הרב אברהם ע"ה חסיד חב"ד ועבר ללמוד ב'פרדס', והיה נפגש רבות עם אחיו ראובן כאשר היה מבקר בביתם. מפעם לפעם

היו השניים משוחחים על השינוי שהתחולל בדרכו של אברהם הצעיר, ובין הדברים שמע ראובן על רעיונות שלא הכיר. לאחר ששמע פרטים נוספים ומרתקים על הישיבה בלוד, ועל אור תורת החסידות, החליט ראובן כי ברצונו ללמוד גם הוא ב'פרדס'.

כעבור מספר ימים הגיע ראובן יחד עם אביו לישיבה לבוש מכנסים קצרות, סנדלים, ולראשו בלורית יפה.. והחל ללמוד במקום. תוך זמן קצר נדבק ראובן באווירה החסידית והלימודית המיוחדת ששררה בישיבה והבין כי שם מקומו, ומאז זכה ונתקשר ברבי נשיא דורנו. לימים, התבטא הרב אברהם, כי אחיו ראובן, היה החוזר בתשובה הראשון, והוא זה שפרץ את הדרך בתנועת התשובה בימינו. ראוי לציין כי עיתון 'ידיעות אחרונות' יצא מגדרו באותה תקופה ויצא בכותרת גדולה על הטריקטוריסט מחיפה האדומה שחזר בתשובה.

תהלוכת ל"ג בעומר, לכבודו של רבי שמעון בר יוחאי עם ילדי מיטב

הרב תנחום דונין

לתורה ולחופה

כנגד כל הסיכויים

שנות היו"דים הראשונות.

רק חסידים מעטים זכו להסתופף בצילו של הרבי. הטכנולוגיה הבין-יבשתית הייתה אז בראשית ימיה, ועלות כרטיסי הטיסה היו יקרים פי כמה מהיום. תשוקה כללית לחזות בזיו פניו של הרבי הייתה קיימת, אך האפשרויות להגשים את החלום היו מועטות.

ה'תמימים' של אז עמדו בפני מכשולים רבים כאשר רצו לנסוע לרבי. בחור שרצה לעזוב את הארץ, נזקק לאישור מאישיות רמת דרג, כערבות לצבא לשיבתו לארץ עד לתאריך מסוים שננקב באישור המיוחד. הנוסעים מיהרו להתחייב לכך, אך כיוון שעזו היה רצונם להסתופף בצילו של הרבי זמן ממושך - הפרו לא-פעם את ההסכם בחוזה. בשל כך, פסקו בצבא להעניק את האישורים, וכל מי שרצה לנסוע לרבי - נתקל בחומה בצורה שאי-אפשר היה לפורצה.

בשנת תשי"ט (1959) התעורר ברב אברהם ע"ה ובידדו (ולימים בן דודו) יבדל"א – אברמיל ששונקין שיחי' - רצון עז לנסוע לרבי, הם ידעו היטב את המכשולים העומדים בדרכם על מנת להשיג אישור מתאים, אך החליטו כי הם חייבים לנסות ויהי מה.

בינם לבין עצמם טיכסו השניים עצות - לאיזו אישיות חשובה ובר סמכא ניתן לפנות?

ברור היה כי חייבים לתור אחר אישיות נכבדה, בעלת זיקה לרבי ולחסידות. בתחילה חשבו השניים על שניאור זלמן שז"ר (לימים נשיא המדינה), שהיה בעל עמדה בכירה בחוגי השלטון והיה מקורב מאוד לרבי, אך הצעה זו נדחתה מיד על הסף, כיוון שנודע שלחתימתו במקרים כאלו אין כל ערך, לאחר שהלה חתם והתחייב "על כמה בחורים", והללו לא שבו בזמן הנקוב. לאחר דין ודברים, החליטו השניים לבקש אישור שכזה ממר יונה כסה, יליד העיר יקטרינוסלב (כיום דנייפרופטרובסק - בה כיהן אביו של הרבי כרב הראשי) וידיד אישי של משפחת הרבי. כסה שימש במשרה הרמה של מזכיר מרכז מפלגת מפא"י השלטת, והיו לו "מהלכים" במקומות ה"נכונים".. דא עקא שבכדי להגיע למר כסה עצמו, נצרכו השניים להמלצה, ולכן פנו ליליד יקטרינוסלב, ר' נחום ע"ה גולדשמיט.

ר' נחום הקשיב לבקשתם והפנה אותם לעסקן הבלתי נלאה - ר' פיניע ע"ה

אלטהוויז, וכשזה שמע את בקשתם פרץ בצחוק גדול. מסתבר כי הם לא היו היחידים שפנו אליו לשם כך, במין הברקה שכזו..

"אנחנו זקוקים לאישור לשהייה במשך שנה בחו"ל", ביקשו הבחורים, אך נענו בסירוב מנומק, כי רבים נוקבים בתאריך לחזרתם אך בסופו של דבר נשארים מעבר לפרק הזמן שהבטיחו. לבסוף, הגיעו השלשה לפשרה, כי הרב אברהם וידידו יכתבו לרבי ויבקשו את עצתו. ר' פיניע בהיותו חסיד אמיתי, התחייב לעזור לשניים לצאת מהארץ באם תגיע הוראה שכזו מהרבי. ואכן, לאחר שהועלתה פרשת הדברים בפני הרבי, הגיעה ההוראה לרב אלטהוויז: לסייע ליתמימים' ככל שביכולתו על-מנת שיוכלו לראות את פני הרבי. הרב אלטהוויז, כאמור, כחסיד אמיתי, הפעיל את קשריו עם כסה, וביקש ממנו שיאפשר לנו לצאת מהארץ לפרק זמן ממושך. כסה מצדו העניק את האישור והפעיל את קשריו, אך למרות הכול, לדאבון לב, מנע הצבא את יציאתם מהארץ.

משכך, קבע הרב אלטהוויז פגישה עבור השניים אצל מר כסה שנקבעה לזמן הקיץ. במשך הזמן שנתר עד לפגישה, המשיכו הרב אברהם וחברו בהגשת מסמכים שוב ושוב לגורמי הצבא ולקראת חג הפסח קיבלו את הבשורה המשמחת כי הגיע סוף סוף אישור לעזוב את הארץ ולשהות בחו"ל לפרק זמן ממושך. כך קרה, שבערב פסח תש"כ דרכה רגלם לראשונה על אדמת ארצות הברית, כשפניהם מועדות אל בית חיינו - 770. אל הרבי!

בשבועון 'כפר תב"ד' הובא סיפור שמימי על הרב אברהם ע"ה, בכתבה ארוכה שנכתבה לאחר פטירתו: "היה זה בהתוועדות י"ט כסלו של שנת ה'תשי"ט. המוני חסידים גדשו את 770, והתבשמו מאווירת הקדושה והאור שאפפו את המקום. החסידים הטו את אוזניהם כאפרכסת, מתאמצים לשמוע את השיחות המופלאות שיצאו מפי קודשו של הרבי בעניינא דיומא, כאשר באתנחתא בין השיחות ודברי התורה, נשמע הרבי שואל 'א וואו איז אברהם דונין?' (היכן הוא אברהם דונין)?

הרב אברהם דונין ע"ה, לא נכח במקום באותה שעה. הוא אף לא שהה בשכונת קראון-הייטס באותם ימים, ולמעשה – עד אותה התוועדות, לא זכה עדיין להגיע בגופו ל-770. היו מי שאמרו שהשאלה השמימית הזו – שכדוגמתה היו מאז ומעולם רק מעטות, נועדה לתת כוחות לרב דונין בעבודתו באותה השעה ולשנים רבות אחר כך, וביטאה ברבים מקצת

הקבלת פני רבו

"אני זוכר היטב" סיפר תמיד הרב אברהם "את הדקות הראשונות במחיצת הרבי, דקות אלו הותירו בנו רושם עמוק, שעד היום נחרט בזיכרוני. השתתפנו, לראשונה, בתפילת מנחה עם הרבי, ולאחר-מכן חילק הרבי מצות שמורות לקהל שנוכח במקום ואנו בתוכם. ואכן, זכיתי למקרה יוצא דופן שהתרחש באותה עת. היה זה לאחר שקיבלתי את המצה השמורה מידי הקדושות של הרבי, החלטתי להישאר מעט בסמוך לחדרו של הרבי כדי להתבונן מהנעשה שם. כיוון שסיימתי את הכנותיי לחג הפסח ההולך וקרב, הרשיתי לעצמי להמשיך לשהות ב'גן עדן התחתון' (מבוא הכניסה שלפני חדרו של הרבי המכונה 'גן עדן העליון') בקרבת הרבי.

בדיק מול דלת החדר - בסמוך למדרגות העולות לקומה השניה, ניצב ספסל, ואני ניצלתי את מיקומו האסטרטגי לעלות ולצפות על החלוקה שממול. מעבר לפרוזדור, בצד הדלת של 'גן-עדן העליון' עמדו שני שולחנות, כאשר אחד מונח על גבו של רעהו ועליהם ישב ילד שצפה, כמוני, בחלוקת המצות. לפתע, באמצע החלוקה, פנה הרבי לילד ושאלו: האסט שוין באקומען? איז וואס שטייסטו דא? [= האם כבר קיבלת? אז מה אתה עומד כאן?]. כאשר שמעתי את דבריו של הרבי, הבנתי מיד למי כוונתו ועזבתי את המקום במהירות...

את ליל הסדר של הבחורים התמימים היתה הישיבה עורכת בבניין מס' 676 שבשדרת איסטרן פארקוויי, והרבי היה נוהג להגיע ל'סדר' המיוחד, לעמוד מקרוב על הכנתו ולברך את התמימים. מיד אחרי הביקור ערכו התמימים את ה'סדר' במהירות, כדי שיוכלו לחזות בפניו הק' של הרבי, בשעה שערך את ה'סדר' המיוחד בדירת הרבי הריי"צ בקומה השניה של 770.

כאשר הרב אברהם היה נשאל על הצפיפות והדוחק שהיו מנת חלקו במעמד נורא ההוד ההוא, הוא היה מתייך כמשועשע ומסביר כי הוא מדבר על תקופה אחרת לגמרי; את תפילות השבת והחג ערכו אז ביזאלי הקטן כאשר עשרות חסידים בלבד מאכלסים אותו. ובאשר ל'סדר' עם הרבי, בכל פעם שאחד מן המוזמנים המיוחדים, היה מגיע לחדר, נכנס עמו אחד מהתמימים. למרות זאת היה מקום לכולם ולא היה צורך לדחוף כלל. כך היה נהוג בסדרים, וכך בסעודות חג של שאר החגים שזכו אז התמימים לחגוג בבית חיינו - 770.

יחידות ראשונה

באותה התקופה, נהגו הבחורים התמימים להיכנס ל'יחידות' אל הרבי מספר פעמים במהלכה של השנה בה זכו לשהות בצלו של הרבי בבית חיינו; הפעם הראשונה היתה כאשר היו מגיעים לרבי, השניה בסמיכות ליום ההולדת, כדי להתברך מפיו של הרבי ולקבל הוראות בעבודת השם לקראת השנה החדשה, והפעם השלישית הייתה לפני הנסיעה חזרה לארץ הקודש. הגענו כאמור לפני פסח, וכיון שהרבי לא נהג לקבל ל'יחידות' בחודש ניסן, נדחה הדבר לחודש אייר. בפועל, נכנסנו ליחידות בסמיכות ללי"ג בעומר.

לקראת יום הולדתי, בתחילת חודש מר-חשוון זכיתי שוב ליחידות, ובפתק שהגשתי לפני הרבי כתבתי כי יום הולדתי חל ב-ו' בחשוון. כאשר הרבי קיבל את הפתק לעיונו, הוא קרא אותו לעצמו בקול נמוך, וכשהגיע לתאריך לידתי, אותו כתבתי בצורה ברורה: ו' חשוון, קרא הרבי את הפתק כשהוא ממלמל כאילו לעצמו "ו', ז'" (כלומר שתאריך יום ההולדת הוא ו' בחשוון וגם ז') שתקתי כיוון שזכרתי היטב שתאריך יום הולדתי חל בו' בחשוון, אך הרבי קרא שוב: "ו', ז'" מהתייחסות זו של הרבי הבנתי בצורה ברורה כי חלה טעות בחישוב תאריך יום-ההולדת שלי, ואכן, כששבתי לארץ בסיום תקופת שהותי בחצר הרבי, סיפרה לי אמי כי אכן נולדתי בשעת בין השמשות שבין ו' לז', מה שאומר שנולדתי בשעה שהינה ספק יום ו' וספק יום ז'.. וברור אם כן כי הקביעה שיום הולדתי חלה בו' חשוון, אינה מדויקת..

הזמן חלף במהירות, ולמעשה על-פי האישור יציאה שניתן לרב אברהם ולידידו הטוב יבדל"א הרב ששונקין משלטונות הצבא, היו השניים צריכים לשוב כבר לארץ, אך הרעיון של עזיבת "בית חיינו" "לא קרץ לשניים" אפילו עבור כל הון שבעולם והיה בלתי נתפס עבורם.

בצר להם שאלו השניים רשות מהרבי להאריך את זמן שהותם ב-770 בתקופה נוספת, ולאושרם הגדול - הרשות ניתנה. הזמן עבר במהירות, ולאחר מספר חודשים, מצאו השניים שוב את עצמם לפני קושי העזיבה. שוב ביקשו רשות להאריך את שהותם, אך נענו בתשובה מהרבי בת שלש סעיפים מדוע עליהם לוותר על הארכת שהותם ולחזור לארץ הקודש. ברבות השנים, לא זכר הרב אברהם את כל שלושת הנימוקים, אך אחד מהם היה זכור לו היטב, "שלא תנעל דלת לבאים אחריהם, וכמעשה שהיה".

"אברהם, ויאמר הנבי!"

ויאמר הנבי - זהו הקו שהיתווה והנחה את חייו של השליח המסור והנאמן.

ביטול מוחלט והנחת כל רצונותיו העצמיים,
לעבודת השם, ולקיום רצונו של הרבי!

שליחות אירופאית

הרב אברהם וידידו, היו חייבים אפוא להתארגן לנסיעה חזרה. אליהם הצטרף ידיד נוסף שהיה עליו לחזור ארצה, על טיסה הם לא חשבו אפילו בשל מצבם הכלכלי הירוד. התכנית הייתה להפליג באניית "המלכה אליזבט" לאירופה, ומאירופה - באנייה טורקית מנמל נאפולי שבדרום איטליה לארץ הקודש. על-פי התוכנית, התקיימה הפסקה בת שלושה ימים בין הפלגה לרעותה, והתעוררה שאלה היכן יהו הבחורים באותם הימים. האם עליהם לרדת יחד באנגליה או אולי בצרפת ולהשתות בקהילות חב"ד במדינות אלו, או שמא עדיף פיזור של שלשת הבחורים בכמה מדינות שונות. כל אחד במדינה אחרת על מנת להפיץ חסידות בימים אלו. כמובן, כמו בכל צעד בחיים, פנו השלשה לרבי לקבל את עצתו הקדושה והדרכתו.

הרבי צידד דווקא בהצעת הפיזור. על כל אחד מהשלושה להיות במדינה אחרת, וההחלטה להיכן ילך כל אחד מהם נקבעה על פי הגורל. וכך יצא שהרב דב טייכמן שיחי' (כיום רב בטבריה) שהה באיטליה, הרב אברמ'ל ששונקין שיחי' באנגליה והרב אברהם ע"ה בברינוא (בפרברי פריז) שבצרפת.

בראיון שנערך עם הרב אברהם בביטאון 'בית משיח', הוא סיפר על הנסיעה המיוחדת הזו – בשליחותו של הרבי. לפנינו קטעים ייחודים מאותו ראיון:

"ניצלתי את הזמן שם (בצרפת) היטב, התוודעתי לחסידים הגדולים, המשפיעים הרב ניסן נעמנוב ע"ה והרב ישראל נח בליניצקי ע"ה, התוועדתי עם התמימים בהיכל הישיבה, ביקרתי בתיכון לבנות 'בית רבקה', בלשכת ליובאוויטש האירופאית וכן אצל החסידים בפריז שעברו אז למשכנם החדש.

ומה עלה בגורלם של התמימים הבאים אחריכם?

חזרנו ארצה בחורף תשכ"א, כהוראת הרבי. כאשר הגענו לארץ, נכנסנו שוב לישיבה בלוד ('הפרדס') כדי להמשיך בלימוד נגלה וחסידות. וכדברי קודשו של הרבי, כאשר הגורמים הצבאיים הבחינו שעמדנו בדיבורינו וחזרנו במועד שהבטחנו, הם פתחו את השערים לתמימים נוספים.

הראשון שיצא אחרינו היה ר' נחום שטרנברג. בסופו של דבר ר' נחום השתדך שם ונשאר לגור בקראון הייטס. אולם מאז ועד היום, קלה הדרך לצאת מהארץ, ובי"ה כל החפץ לחזות בפניו הקדושות של הרבי - יכול לעשות זאת".

עורך את חוברות 'מן המעיין', במסגרת מבצע 'יבנה וחכמיה'

בערי הפרזות

המשכתי בלימוד בישיבה עד קיץ תשכ"א. באחד הימים הגיע לבקר בישיבה הרב זלמן אבלסקי שליטי"א (כיום רבה הראשי של מדינת מולדובה) והציע לתמימים לשמש כמורים בבתי-הספר של ה'ירשת'.

באותו זמן הייתי המארגן בישיבה של ארגון את"ה, ומתוקף תפקידי יצרתי קשר עם יו"ר צעירי אגודת חב"ד (צא"ח) דאז הרב ישראל ליבוב ע"ה. באחד הימים הגיעה ההצעה מצדו של הרב ליבוב לסייע לארגון צא"ח כעובד קבוע. בנוסף להצעתו של הרב ליבוב, הציעו לי הצעות נוספות כגון לשמש כמדריך בבית-הספר למלאכה בכפר חב"ד - הצעה שהגיעה מצדו של ר' אפרים וולף ע"ה. כיוון שלא ידעתי מה לעשות, מיהרתי לכתוב לרבי, ותשובתו הקדושה לא איחרה לבוא, "יש להקדים חנוך עטה"ק [= על טהרת הקודש] רשת, בייס למלאכה, ישיבה לוד". מתשובה זו התחוור לי כי העבודה ב'ירשת' קודמת לכל, מבין שלשת ההצעות האחרות, ובכלל. פניתי, אפוא, לרב דוד חנוך, מי שעמד אז בהנהלת ה'ירשת' והצעתי את עצמי. כעבור מספר שבועות נשלחתי לקורס הוראה, ממנו למדתי כיצד לשמש כמורה טוב ומסור.

לאחר שסיימתי את קורס ההוראה, הגעתי אל משרדי ה'רשת', כהוראת הרבי. בתחילה חשבתי שאשתבץ בהוראה בישובים ברוש (סמוך לבאר-שבע) או בתענך (סמוך לעפולה) אך בפועל נשלחתי לקריית-גת. כאשר הגעתי לשם, בתחילת שנת הלימודים, נותרה כיתה אחת פנויה - כיתה א'. שם התחלתי את הקריירה שלי כמחנך".

בברית הנישואין

עברו שנים נוספות, וביו"ד סיון ה'תשכ"ב בא הרב אברהם בברית הנישואין עם רעייתו הרבנית רחל שתבדל"א, בתו של החסיד הבלתי נשכח בעל מסירות נפש ר' אשר ששונקין ע"ה, (המכונה "אשר באטומער") שבאותה שעה ריצה עונש מאסר עם עבודות פרך בסיביר בעוון הפצת יהדות תחת המשטר הקומוניסטי האיום, ובשנה הראשונה שלאחר נישואיו המשיך הרב אברהם לשמש כמחנך כיתה ב' בבית הספר לבנים בקריית-גת, ואילו הרבנית רחל שתחי' עבדה כמחנכת כיתה א' בבית הספר לבנות בעיר.

הרב אברהם שאהב מאוד את תלמידיו ורצה להנחיל להם יסודות איתנים לחיים יהודיים וחסידיים, ביקש כי חתונתו תיערך ב...מוסד של הרבי. למרות שכלתו הנכבדה, הרבנית רחל, בת למשפחת ששונקין הידועה, גרה באותה התקופה אצל סבה (אב אביה) הרב נחום שמריה ע"ה ששונקין, רבה של קהילת חסידי חב"ד בירושלים (ולפני"כ רבה של העיר באטום בגרוזיה) ומשפחתו של הרב אברהם היתה, כאמור מחיפה. ואכן, בסופו של דבר, החופה וסעודת החתונה נערכו בתאריך י' בסיוון ה'תשכ"ב בחצר רחבת הידיים של בית הספר החבד"י בקרית גת, לצהלת התלמידים שראו לראשונה בחייהם כיצד נראית חופה חסידית ומהי שמחה חסידית בטהרתה.

חשוב לציין, שגם ביום חתונתו לא נפקד הרב אברהם ממקום עבודתו והוא חינך את כיתתו מספר שעות באותו היום. ומי שהכיר את הרב אברהם ידע כי מסירות נפש שכזו הייתה טבועה, כרוכה וחקוקה בו עד יומו האחרון.

הרב אברהם נושא דברים בכינוס בבית הספר במושב ברוש,
אותו ניהל מספר שנים במסירות נפש

וישב אברהם

מושב טוב ישבת

הראיון בביטאון 'בית משיח' לא הסתיים בסיפור חזרתו של הרב אברהם לארץ הקודש והתמקד גם בעיקר שליחות חייו, שממנה דבק בו שמו 'המורה אברם', בבתי ספר חב"ד של ירשת אוהלי יוסף יצחקי, כפי שסיפר הרב אברהם.

"הרב דוד חנוין מנהל ירשת אוהלי יוסף יצחקי, נהג לערוך התוועדות לכל עובדי ה'ירשת' בסביבות פסח ואני בתוכם. באחת השנים, דיבר הרב חנוין על חסרון במורים בחבל תענך שבצפון. כששמענו על-כך, אני וזוגתי שתחיי הסכמנו למלא את החסר, בתנאי שתקבל הוראה ישירה ממזכירות הרבי. ואכן, בעקבות תשובתו של הרבי כי יזה טובתה של הירשת וטובתם הם בגשמיות וברוחניות, ארזנו את חפצנו ועקרנו ליישוב מיטב שבחבל התענכים (תענך מזרחי), יחד עם הרה"ח ר' משה סלונים ע"ה, כאשר הרה"ח ר' ישבעם סגל המשיך לנהל במקומו את הפעילות במושב 'ברוש'.

זאת הייתה ההזדמנות הראשונה שלך לשהות בחבל התענכים? לא. כבר הזדמן לי לבקר במקום קודם לכן. היה זה בימים שעוד טרם התוודעתי לאורו המופלא של הרבי, בעת שלמדתי בישיבה הליטאית בבני-ברק ושימשתי כחבר בארגון "הפעילים" (ארגון יד לאחים, מיסודו של אדמו"ר הריי"צ ובעידודו הבלתי פוסק של הרבי נשיא דורנו); באחד הימים נשלחתי מטעם הארגון לבקר בבית-הספר ששכן במקום.

על מנת להבין את המצב ששרר אז במקום, נציין כי לאור חסרונו של בית-ספר דתי באזור, נאלצו התושבים ששמרו על המסורת לשלוח את ילדיהם על כורחם לבית-הספר הממלכתי האזורי. מטרת בואנו ליישובים הייתה, אפוא, לדאוג לחינוך כשר וטהור לילדי הסביבה. מבני-ברק נסענו לעפולה וממנה נסענו עד לצומת-יזרעאל ומשם המשכנו רגלית בדרך עפר לא סלולה. כאשר עמדנו בפתח היישוב, נקשנו בדלת ביתו של הרב אליהו בראזני זצ"ל, שהיה יהודי תלמיד חכם, מדקדק במצוות וירא שמיים גדול. בנקודה זו אני רוצה לציין שזכו תושבי המקום - מעולי כורדיסטאן, (שהרב בראזני נמנה עליהם), שהרב בראזני יהיה מנהיגם. במהלך שהותנו במקום שוחחנו עימו רבות על מצבם הרוחני הקשה של התושבים והתייעצנו על דרכי פעולות אפשריים. הרב בראזני זצ"ל הסביר לנו כי הדבר נובע מפחדם הרב מפני השלטונות והמפלגות הגדולות ששלטו אז שלטון ללא מצרים.

בפועל, מאמצינו בפעם הראשונה בקרב ילדי היישובים עלו בתוהו, ונאלצנו לשוב לבני-ברק בידיים ריקות.

בשנה הבאה למדו ב'פעילים' מהניסיון הכושל שאירע עמנו, ושלחו מדריך נוער שירכז גרעין ממוסד על-מנת להקים בית-ספר מסודר. הרעיון הצליח. בתוך שבועות ספורים הוקם ביישוב בית ספר ממלכתי דתי, לצד בית הספר הכללי ששכן במקום קודם לכן.

למען האמת, באותה עת חשבתי ש"פרק תענך" הוא אפיזודה חולפת בקורות חיי; לא ידעתי שלימים אשוב לשם לצמיתות, הפעם בתור שליח של הרבי.

כשנה לאחר שהרב אברהם ותבדלט"א רעייתו שתחי' עברו להתגורר במיטב, מונה הרב אברהם למנהל בית הספר. תפקיד אותו ניהל בנאמנות במשך 4 שנים. אך גם לאחר שסיים הרב אברהם את תפקידו כמנהל המשיך את תפקידו החינוכי בבית הספר, אותו מילא בנאמנות טבמסירות אין קץ מתוך אהבה גדולה לתלמידיו.

מעניין לציין כי באותן שנים המשיכו להגיע לרב אברהם ולזוגתו הצעות רבות ומגוונות של שליחות מכל רחבי הארץ, אולם הם קיבלו תשובה חד-משמעית מהרבי ששללה מכל וכול את עזיבת המושב.

במה עסקת לאחר שהגעת שנית ליישוב?

כאשר הגעתי בפעם השנייה לחבל התענכים, התמקמנו במושב 'מיטב', והתגוררנו בדירה של ר' יעקב לרר שניהל את בית-הספר באותם ימים. אשתו נעדרה מהבית מפאת חופשת לידה, ואנחנו גרנו בביתם עד שדירתנו שופצה. בשנה הראשונה חינכתי את כיתה ח', ואת כיתות ו'-ז' שצורפו לכיתה אחת.

זכור לי כי באותה שנה הגיע לבקר במקום, הרה"ח ר' בנימין גורדצקי, בא כוחו של הרבי ומנהל 'לשכת ליובאוויטש האירופאית'. לאחר שערכנו התוועדות לכבודו, הוא פנה אלינו ושאל האם אנו מרוצים בשליחות ואנו השבנו כי אנו מרוצים כאן, שכן אנו בשליחותו של הרבי. עד היום אני זוכר את שביעות רצונו כששמע את תשובתנו... למרות שראה את התנאים הגשמיים הדלים סביבנו, והבין היטב את הקושי הרב הכרוך בדבר.

במאמר המוסגר - מה שהרב אברהם לא סיפר באותו ראיון, היא אפיזודה

מעניינת שהתרחשה באותו אירוע, כאשר הרב גורודצקי שח לו כי הוא מחזיק טובה לרב אברהם ולזוגתו תבדל"א, על תשובתם זו, שכן כעת הוא יוכל לחזור לרבי ולדווח לו כי חלק מהשלוחים אכן מרוצים וכי טוב להם במקום שליחותם..

"מורה בישוב ספר" היה לא פשוט בימים ההם שלפני מלחמת ששת הימים... אכן כן. תענך שוכנת קרוב מאוד לקו הגבול עם מה שהיה פעם חלק מירדן. שני הכפרים 'מוקייבלה' ו'סנדלה' היו את הגבול. הם קרובים מאוד אלינו. רק כמה מאות מטרים בקו אווירי.. כמה קרובים היינו יעיד הקוריוז הבא: פעם הגיע המפקח של משרד החינוך הירדני מרבת עמון לכפר ג'למי ששכן בצדו הירדני של הגבול, על מנת לבקר בבית הספר. הוא נסע קצת יותר מידי, והגיע למוקייבלה מבלי לדעת שהוא נמצא בתוך ה"קו הירוק". הוא סייר בבית הספר והמנהל שהיה בטוח כי הלה מפקח מטעם האגף הערבי במשרד החינוך, קיבל אותו בסבר פנים יפות.

בתום הביקור המנהל שטח ביקורת על המפקח באומרו שהוא ביקר במשרד החינוך בתל אביב לגבי עניין מסוים, אך טרם נענה. ניתן לתאר את ההלם שהמפקח קיבל כאשר נודע לו שהוא נמצא בעצם בשטח אויב!...

למה סיפרתי את האפיזודה? להמחיש את קרבתנו לגבול, ובאיזה קלות יכלו לנוע משטח ירדן אלינו. בזמן המלחמה (ששת הימים) היו נפילות של פגזי אויב בשדות שמסביבנו, אך ב"ה שלא היו פגיעות בנפש.

איך היו התנאים הגשמיים בתחילת תקופת השליחות? כבישי המושבים לא היו סלולים; הבוץ שלט כאן בכל חודשי החורף. הבית אליו הגענו היה בלי ריצוף; השירותים היו מחוץ לבית, ועוד כהנה וכהנה. כאשר שיפצו לנו את הבית, הכוונה היא שהוסיפו לנו ריצוף והכניסו את חדר הנוחיות לתוך הבית. ביחד עם זאת, כאשר מפקח משרד החינוך ר' יוסף דור - שקירבנו מאוד - הציע לי לעבור לגור בעפולה, סירבנו. שליחות זו שליחות! הוא מאוד התפעל מנחישותנו להמשיך לגור במושב למרות הקשיים.

עם העם שבשדות

אתם הפעלתם לא רק את בית הספר, אלא הייתם מוקד של הפצת היחידות ומעיינות החסידות לכל אזור הצפון. רבים שגדלו לתוך מציאות של "בית חב"ד בכל מקום", מתקשים להבין מה היה באותם ימים...

באותם ימים אני"ש בתענך היו החב"דניקים הכמעט יחידים בכל אזור הצפון. אחי ראובן היה בחיפה כשמסביבו גרעין של מקורבים, ועוד כמה בודדים באזור הקריות. הפעילות של ראובן הייתה פרטנית יותר. הוא מסר שיעורים וקירב רבים ליהדות, אבל כאשר בית ספר 'אליאנס' בחיפה רצו לערוך "ערב חב"ד", לדוגמא, הם פנו אלינו.

כאשר תושבים בצפון - קרי: כל העמק (יזרעאל), גליל התחתון, גליל העליון ועד הגבולות מסביב - רצו לעשות "ערב חב"ד", אנחנו נקראנו לדגל. כך מדובר גם על המבצעים הבודדים שהנהיג הרבי עד לשנת תשל"ד, כאשר הרבי הכריז על "חמשת המבצעים" ואח"כ הוסיף גם את מבצעי החגים (בעיקר חנוכה ופורים) וכן מבצע תפילין, "בית חב"ד תענכים", אם נקרא לזה כך, הוא זה שפעל בכל השטח העצום הזה. מובן שתמיד קיבלנו "תגבורת" מכפר חב"ד, כאשר אנשים היו מגיעים בטוילות או במשאיות (אז לא היו מפונקים!).

כיום קשה לקלוט מצב של מפת חב"ד בארץ הקודש בלי הקהילות בצפת, בקריות, מגדל העמק, נצרת עלית, רמת ישי, קריית טבעון, יקנעם, טבריה (ועוד לא ציינתי יישובים קטנים יותר). קשה לתאר מצב שרק מתי מספר מאני"ש משתלטים על אזור אדיר, מבלי להרים טלפון לישיבה הקרובה ולהזמין את התמימים לעזרה... אבל ככה היה המצב.

עם תלמידיו בבית הספר

יבנה וחכמיה

כאשר אני יושב כאן בסלון "בית חב"ד" שלך, אני רואה מול עיניי בית מלא ספרים כפשוטו, בכל מילימטר פנוי, וכן ילדי חמד תושבי המושב באים ל"יבנה". דומני שזה ה"זחיר טפיי" שלך...?

אכן, אבל חשוב לתת קצת רקע: בשנת תשל"ד הרבי החל לעורר על עניין המבצעים. עד אז היה כיוון כללי של "ופרצת", עם דגש על מבצע תפילין שהחל מאז מלחמת ששת הימים, וכן כאמור המבצעים העונתיים של זיכוי יהודים במצוות החגים: מבצע מצה שמורה, מבצע ד' מינים, סוכות ניידות, מבצע שופר, מבצע חנוכה ומבצע פורים.

היו, כאמור שיעורי חסידות, ובמיוחד בספר תניא קדישא, והיה התחום של 'ערבי חב"ד'. משנת תשל"ד, במיוחד אחרי התקפות רצחניות במיוחד של מחבלים, הרבי עורר על המבצעים. בתחילה היו אלו חמשה מבצעים, ולאחר מכן נוספו עוד חמישה. עם הזמן אמנם נוספו עוד כמה, אבל המושג והביטוי "עשרת המבצעים" נשאר.

חמשת המבצעים היו: מבצע תורה, מבצע תפילין - שכבר היה קיים אבל קיבל תנופה נוספת - מבצע מזוזה, מבצע צדקה, ומבצע "בית מלא ספרים - יבנה וחכמיה". את המילים "יבנה וחכמיה" הרבי הוסיף למבצע בית מלא ספרים בהתוועדות שמחת תורה תשל"ה.

בשיחה סיפר הרבי את סיפורו של רבן יוחנן בן זכאי שביקש מקיסר רומי לחוס על יבנה וחכמיה - לומדי התורה, ושלא להחריבה. בהמשך הסביר הרבי כי גם עלינו לנצל את כוח התורה, ולדאוג שתהיה קביעות לימוד תורה בכל מקום, בכל עיר, בכל שכונה, בכל רחוב, ובכל בית - ובכוח התורה יינצלו. הרבי אף הוסיף ואמר שייקבעו לימוד בבתי פרטיים וזה יציל את עם ישראל.

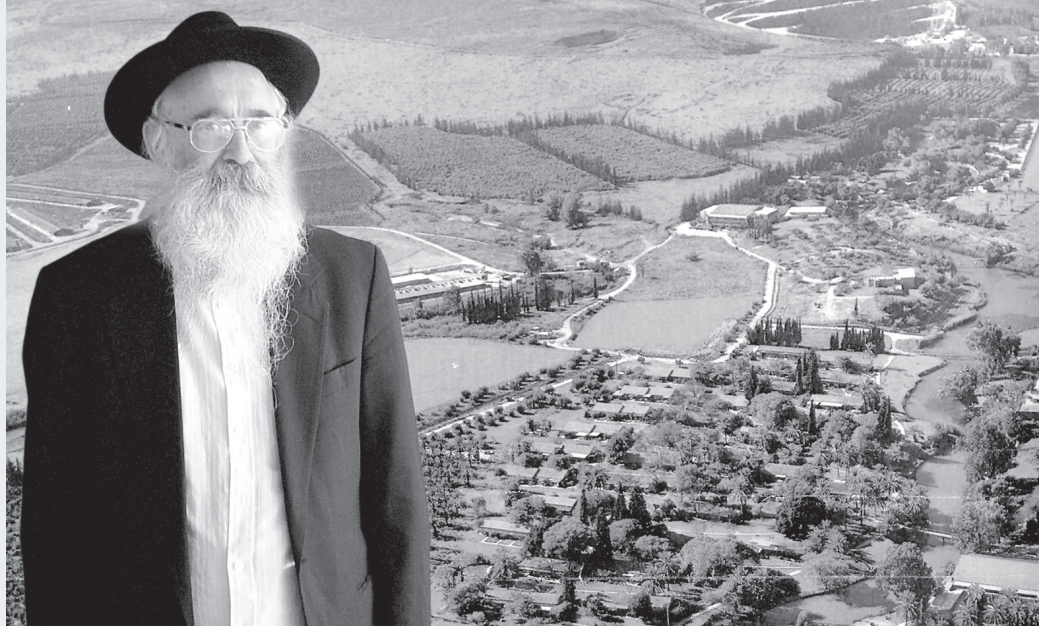
על כל פנים אני קלטתי שעל פי דברי הרבי זה מה שצריך לעשות - לקבוע לימוד בכל בית, וככה התחלנו.

אספנו ילדים מהמושב, אמרנו אתם את י"ב הפסוקים, כמה משניות, תפילה על הגאולה, וסיימנו בברכת 'שהכול' וטעימה של ממתק. בחופש הגדול הוספנו לימוד משניות בעל פה. מבצע 'יבנה וחכמיה' מתקיים עד עצם היום הזה, ובמשך שעות היום מגיעים אלינו קבוצות ילדים או בודדים, לצורך זה. חלק מהילדים הם בנים של הקבוצה המקורית של משתתפי 'יבנה וחכמיה' שהייתה כל כך חשובה לרבי, ואשר אנו בטוחים כי הזכות הגדולה של לימוד התורה עם ילדי המושב - עומדת לעד לזכותם של כל ידידנו - כאחים לנו, תושבי המושב ומשפחותיהם שיחיו".

לא היה גבול לאושרו של הרב אברהם, כשזכה עם תבלד"א רעייתו הרבנית רחל שתחי', להתייחסות מהרבי בהיותם ביחידות, בה ברך אותם הרבי כי ירוו נחת מהמושפעים והמושפעות שלהם..

ברכתו של הרבי התקיימה, וברבות הימים אף זכה הרב אברהם לראות את הילדים שאותם כה חיבב ובהם השקיע את כל כוחותיו ומרצו, כשהם מתחרים בתחרויות פומביות, מעפילים למקומות ראשונים, ומוכתרים כחתני המשנה או הגמרא

על רקע יישובי התענכים

מענה מלך

באותה שנה היה דבר פלא. הרב אברהם ותבלט"א הרבנית רחל, זכו להיכנס ליחידות אצל הרבי, והרבי הוציא אלבום תמונות שראובן, אחיו הבכור של הרב אברהם שלח לרבי. הרב אברהם הבין שהרבי רומז להם כי יעשו את אותו הדבר; יצלמו את הפעילות וישלחו לו אלבום עם תצלומים. לשם כך, רכשה הרבנית רחל מצלמה, ומאז התחיל הרב אברהם לצלם את פעילות "יבנה וחכמיה" עם ילדי המושב.

את האלבומים הראשונים של פעילות "יבנה" שלח הרב אברהם ע"י ר' שלמה מדר ע"ה, מורה בב"י תענך, שזכה לנסוע לרבי ליום הבהיר י"א ניסן.

באותה שנה חל י"א בניסן ביום ראשון. ר' שלמה הכניס את האלבומים למזכירות ביום חמישי או ביום שישי. ובהתוועדות של אותה שבת הרבי דיבר על אלו שעוסקים ב"יבנה וחכמיה" שמהם יראו וכן יעשו.

יתר על כן : לאחר זמן, קרובת המשפחה, השליחה הגב' שרה רבקה ששונקין תחיי (אשתו של הרב אברהם שיחי [אברמיל ששונקין] המוזכר לעיל) נסעה לרבי, והרבי הורה לה לבקש את האלבומים מהרב חודקוב כדי להראות אותם לחברות שלה.

בכל מאודך

במקביל, באותה התקופה לצד היותו של הרב אברהם שקוע ראשו ורובו עם תלמידיו, ילדי מושבי התענך, ולצד עסקו בהפצת יהדות בישובי הצפון, היה הרב אברהם נוהג לבקר תדיר בשוק של עפולה בשעות המאוחרות של יום חמישי, כשהוא מתרים או קונה ממגוון התוצרת החקלאית, ומעבירם בדרכים רבות ומגוונות ליהודים רבים באזור שנהנו משפע של מוצרים טריים לקראת כל שבת. העזרה של הרב אברהם ושל תבדלט"א רעייתו הרבנית רחל שתחיי לא הסתפקה במוצרי מזון ויסוד הכרחיים שישביעו רק את הגוף, אלא גם במה שנחוץ מעבר לכך : תמיכה נפשית, כלכלית ורוחנית, מתוך דיסקרטיות וכן חסידי ומתוך סבר פנים מאירות.

הרב אברהם היה זמין באופן תדיר להקשיב, ליעץ ולעזור בפועל ממש לכל, תוך שהוא מיישם הלכה למעשה את הפתגם המובא בלוח 'היום יום': "טובה פעולה אחת מאלף אנחות".

בחיי היום יום שלו היה הרב אברהם מהווה דוגמא חיה של עזרה ואהבה בין חסידים ובין יהודים. הוא היה מיישם אותם ללא תקציבים וללא מנגנון משומן, אך בכל נפשו, ליבו, ממונו ומאודו.

מספר הרב יוסף יצחק חיטריק שיחי, מנהל תיכון 'בית חנה' בעיה"ק צפת : "היה זה בימי הבראשית של התיכון, כשהרב אברהם התנדב לסייע בביסוס התיכון החדש שזה עתה קם.

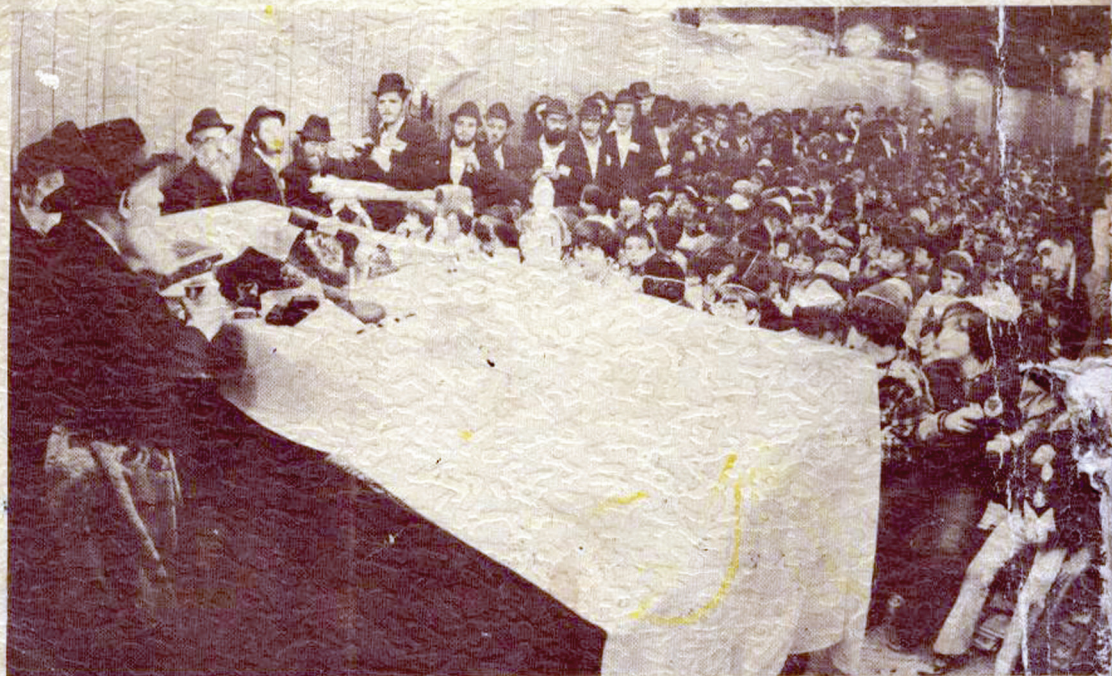
הוא החל לבוא בקביעות, אחת בשבוע בשערי הסמינר בכדי להעביר חוג בקרב בנות הסמינר, שרובן ככולן, לא הגיעו מבתים חבדיי"ם. באותם ימים" ממשיך הרב חיטריק "הייתי 'עולה חדש' בארץ, ובתמימותי לא הבנתי את המאמץ הרב שהיה כרוך בהגעתו הקבועה של הרב דונין לחוג שאותו מסר. מסתבר שהרב דונין כיתת את רגליו בטרמפים, ונסיעה שכזו ארכה ארבע שעות לכל כיוון (!) וכי כאשר הוא הגיע חזרה לביתו, היה זה לתפילת שחרית, שאותה התפלל בעמידתו עם תלמידי בית הספר החבדי"י במקום.."

מון - המעין

שיחות

לפרשיות השבוע
עם עבודות לתלמיד

שער החוברת הפופולרית אותה כתב, הפיק והפיץ מידי שבוע בכל רחבי הארץ
במסירות אין קץ

מצודתו פרושה

מן המעיין

נוסעי האוטובוסים שנסעו ממרכז הארץ לצפונה, לא ישכחו לעולם את דמותו של החסיד בעל הזקן הארוך, שהיה עולה לרכבי התחבורה הציבורית בצמתים נידחים, בלילות קרים נטולי ירח, כשבאמתחתו צרור דפים שיצאו זה עתה ממכבש הדפוס בכפר חב"ד. הוא נהג לעבור מנוסע לנוסע ובחן מיוחד שהיה נסוך על פניו, חילק לכל הנוסעים את הגיליונות מלאי המסר היהודי - משיחותיו של הרבי מליובאוויטש. זה היה לפני ארבעה עשורים, כשעולם הדפוס בארץ היה עדיין בחיתוליו. הרב אברהם החליט אז לכתוב ולהוציא לאור, דף על פרשת השבוע המעובד על פי שיחותיו הקדושות של הרבי, והחל לעסוק בליקוט השיחות, בהפיכתם ללשון קלילה ובתמצותם מתוך הספרים בהם הופיעו באריכות ובהסברים ובפלפול, שאינם מובנים דיים למי שאינו בקי עדיין במכמני התורה.

זה התחיל מעזרה לאחותו, מרת שרה אייברהמס שתחי', שהייתה אז תלמידה ב'בית-יעקב' ונדרשה להגיש חומר על פרשת השבוע. וכך אט אט הצטבר בידיו של הרב אברהם, חומר על עוד ועוד מפרשיות התורה.

מספר שנים לאחר-מכן, נפתח סניף של רשת החינוך החב"דית "אוהלי יוסף-יצחק" בעיר נצרת-עילית הסמוכה לחבל תענך. המנהל הראשון, הרב איצ'קה גאנזבורג ע"ה, שיזם, הגה והוציא לפועל רעיונות רבים למטרת הפצת מעיינות החסידות, החליט להוציא אז דף צבעוני - דבר שהיה נדיר במיוחד באותה תקופה - שיקרא "מן המעיין" ובו נקודה אקטואלית מתוך אחת מאלפי שיחותיו של הרבי. הדף, שיועד ללוחות מודעות, נתלה בבתי-הכנסת אחת לחודש.

לא חלף זמן רב ואיצ'קה נפל למשכב. הוא נאלץ לעזוב את ניהול המוסד התורני ובחפשו אחר חסיד שימשיך ללא לאות בהוצאת הדף לאור - מעשה שהיה בעבר כרוך בעבודה רבה ויגיעה עצומה - בחר ברב אברהם, שבין כה החלו להצטבר בידיו שיחות מעובדות של הרבי בפרשת השבוע.

הרב אברהם נרתם למשימה בכל כוחו, כעול צעיר לימים וגייס לשם כך את גיסו הסופר הרב יצחק מרקוביץ שיחי' מבני ברק, ברוך כישרונות הכתיבה. קודם לכן, הקים הרב אברהם לשם כך את אגודת 'בנה וחכמיה', ובמסגרתה החל לעמול במרץ רב להוציא לאור מידי שבוע חוברת בת ארבעה עמודים שכללה, שיחה של הרבי מתומצתת על פרשת השבוע. שאלות ותשובות על

הנכתב. תשבץ על שם הפרשה. אמרות חסידיות ועוד..

בימים ההם של טרום תקופת הפקסים והתקשורת המתקדמת לסוגיה, היה הרב אברהם נוסע מידי שבוע בשבוע במשך שעות ארוכות לבית גיסו הרב מרקוביץ שהתגורר בבני ברק, ומיד עם הגעתו היו מתיישבים ללמוד שיחה מעמיקה ורחבה של הרבי על פרשת השבוע, כשלאחר מכן היו השניים מתיישבים לכתוב ולערוך עבור התלמידים את תמצית השיחה וההוראות הנלמדים ממנה למעשה בפועל..

בבני ברק היה הרב אברהם יושב כמעט כל הלילה עם גיסו ולאחר שהיו מסיימים את כתיבת החוברת השבועית, היה הרב אברהם יוצא לדרכו חזרה לתענך.. אך כיוון שהיה מגיע לשם בשעת בוקר, היה מפסיד את שעות השינה של הלילה שחלף, וממשיך הישר לתפילת שחרית במושב ומשם לתלמידי כיתתו בבית הספר המקומי, כשלפעמים אף היה נוטל כדורי מרץ, כדי שלא יירדם על משמרתו החינוכית...

מן המעיין הופץ על ידי בית חב"ד עפולה – בהשגת מימון מלא של הרב אברהם, פעמים רבות מאוד מכיסו הפרטי, על פי רשימת מנויים בכל הארץ; אנשים פרטיים ובתי ספר מכל המגזרים שקיבלו, נהנו ואף לימדו את החומר באופן רציני. דוגמא להדים של תפוצת הדף והצלחתו בציבור המחנכים בימים ההם היתה העובדה כי בקיבוץ נהלל (הקיבוץ הראשון בארץ) השוכן בקרבת תענך, היה בימים ההם סמינר למורים, ומספר יפרחי הוראה היו מגיעים לבית חב"ד בעפולה באופן קבוע ביום שימן המעיין, הטרי היה מגיע ממכבש הדפוס. הם השתמשו בחומר בתור בסיס לשיעורים לדוגמא, ועזרו בהפצת מעיינות התורה והחסידות גם ללא כוונה תחילה..

לאחר תקופה לא קצרה, נאגר באמתחתו של הרב אברהם חומר רב, והוא חשב על רעיון להוציא את החוברות כספר כרוך, והחל לערוך אותו. ממחשבה למעשה: הרב אברהם אגד את כלל השיחות שיצאו לאור, הדפיס אותן בספר, ושלח עותק אחד למזכירו של הרבי, הרב חודקוב ע"ה, על מנת שיעבירו לאישורו ולברכתו של הרבי. בפועל, בסופו של דבר הדפסתו של הספר לא יצאה באותו זמן לידי פועל, אולם הרב אברהם זכה שפרי עבודתו היה מונח על שולחנו הקדוש של הרבי למשך זמן רב.

שנה נוספת חלפה, ושוב נסע הרב אברהם אל הרבי - משתדל שלא להחסיר אף הזדמנות (בדרך כלל נסעו בני הזוג דונין לרבי בחג הסוכות, כדי לנצל

את החופשה ולא לפגוע בעבודת החינוך, אך בשנים האחרונות - עם יציאתם לגמלאות - נסעו לכינוס השלוחים העולמי שמתקיים בסוף חודש חשוון). הוא נכנס אל "קודש-הקודשים" כשפתק עם שאלות בידו, ובין היתר הזכיר את נושא הספר. הרבי קרא את השאלות ובמקום להתייחס אליהן, החל לדבר על עניין "הפצת המעיינות", קרי: פרסום והפצה של תורת החסידות. הרב אברהם הבין היטב את המסר ותשובת הרבי: הדפס את הספר לתועלת הרבים.

הספר, "מן המעיין" שמו, אזל מן השוק במהירות. איכותו והייחודיות שלו גרמו לכך. אחרי המהדורה הראשונה, באה המהדורה השנייה, ש"נחטפה" אף היא תוך פרק זמן קצר, וכך גם אירע עם שאר המהדורות שיצאו לאחר מכן.

ופרצת...ונגבה

באחת ההזדמנויות, נקרא הרב אברהם לשרת בבסיס שעל חוף הים בימי חודש תשרי. במוצאי יום הכיפורים, חשב לעצמו אודות המנהג לחשוב ולהתחיל בבניית סוכה במוצאי היום הקדוש דווקא. מכיוון שכך, עמד ונשא תפילה חרישית, כי יתרחש נס והוא יזכה לראות בבנינה של סוכה באותו בסיס בו שירת – דבר שהיה נראה רחוק לגמרי מן המציאות. לא חלפו דקות מספר והים פלט מספר קורות עץ איתנות ששימשו אותו להקמת סוכה חזקה ומפוארת. לימים הוא סיפר גם, כי לצורך פעילות הפצת היהודת אותה ערך בשעותו בצבא, הוא נטל עימו כלים וספרים שונים לימי המילואים, דא עקא שהמקום היה צר מלהכיל את החפצים שלו, ומאחר שלא רצה להכניסם מתחת למיטתו מחשש שיטמאו (על פי הדין בשולחן ערוך), היה נוהג להניח את הכלים על המיטה ולישון מתחתיה..

בשלב מסוים, נקרא הרב אברהם לסייע לבית-הספר החב"די במושב ברוש שבנגב, השוכן בין נתיבות ואופקים. הפעם, התבקש איש החינוך הוותיק לנהל את בית-הספר.

הוא עבר בגפו לנגב הרחוק והלוהט, כשמשפחתו - רעייתו ובנותיו - נותרו הרחק מאחור, בחבל תענך. רעייתו, מרת רחל תחי' לימדה אז בבית-הספר של יישובי התענכים ולא יכלה לעזוב את המקום. "חשבנו שזה יהיה לתקופה קצרה, אך זו התארכה ל-6 שנים..." סיפר לימים. הסיבה לכך שהמשפחה לא עקרה אף היא לדרום, נבעה מתשובת הרבי, כפי שסיפר באותה הזדמנות

"כשהציעו לי את ניהול בית הספר, דומני שזה היה ביום שישי. התקשרתי לרב חודקוב (מזכירו של הרבי) על מנת לשאול את עצת וברכת הרבי על עצם העניין, ושאלה נוספת, באם אכן אקבל את המשרה, האם לעבור לברוש? והתשובה של הרבי הייתה שבינתיים המשפחה תישאר בתענד".

בין מאות המבקרים שהגיעו בימי השבעה לניחום האבלים של משפחת דונין, בלט יענק'לה גפן, יהודי קיבוצניק בעל שיער שיבה שהגיע לנחם מביתו שבקיבוץ צאלים, כשהוא כואב על פטירת חברו למילואים "החסיד הרב אברהם".

"באחד הימים" הוא מספר "שירתנו בבסיס לחוף ימה של עכו. הימים היו ימי טרום מלחמת שלום הגליל ונצרכנו לפטרל בחופי הסביבה מפני חשש מספינות טעונות במחבלים או בחומרי נפץ שישוגרו מערי הנמל של לבנון.

חיה בשעת לילה מאוחרת שהייתה למעשה שעת בוקר מוקדמת מאוד של יום חורפי במיוחד, הגלים היו גבוהים וסערה התחוללה ביס. הבטתי במשקפת שבידי וסקרתי את פני הים, כאשר ראיתי לפתע דמות עולה לקראתי מהמים. מתברר שזה היה הרב אברהם, שטבל טבילת שחרית, כהרגלו כל בוקר במימי הים. הרגשתי שזה אדם מיוחד. לא מדובר באדם רגיל, רואים שזה מסירות של קדושה".

לפעמים היה הרב אברהם מגיע למילואים ומקבל רשות לפעול בזמנו הפרטי בימי המילואים. בזמן הזה היה הרב אברהם יוצא מהבסיס עם ספרים ו'חומרי' יהודי שהביא עימו, סובב בישובי האזור ופועל להחדרת יחדות בקרב תושביהם. רק בשעת לפנות בוקר מאוחרת הוא היה מגיע חזרה לבסיס, ישן עשר דקות או רבע שעה, ואז היה קם ופונה למשמרתו הצבאית..

מסירות נפש יומיומית

אם בשמיעת צמד המילים "מסירות נפש" עולה בדעתכם ציורו של יהודי חסידי הכלוא לעבודת פרך בערבות סיביר "בעוון" הפצת יהדות או יהודים העולים על מוקד האינקוויזיציה על קידוש השם, הרי שהרב אברהם הראה צד נוסף, קשה לא פחות של מסירות נפש, אותה גילה מידי יום ביומו. הוא התגורר בגפו בתנאים גשמיים קשים, אך מעולם לא התלונן: הוא ראה בעובדת היותו בברוש שליחות קדושה ומטרה נעלה מאין כמותה והיה מוכן

להקדיש עבורה את כל כוחותיו ורצונותיו האישיים.

דבר לא הרתיע אותו. כמי שהיה רחוק ממנעמי העולם הזה כרחוק מזרח ממערב וכחייל נאמן של הרבי נשיא הדור. למרות גילו המבוגר, היה עוזב את ביתו הצנוע ומשפחתו שעה קלה לאחר צאת השבת בדרכו אל הנגב, חבל הארץ הרחוק מביתו ומשפחתו. במשך שעות לא מעטות היה הרב אברהם מטלטל בדרכים בדרכו אל היעד הנכסף, מקום שליחותו. הוא היה יוצא רגלי לדרכו, ובמהלך הדרך היה נאסף "בטרמפים" בידי נהגים טובים שחסו עליו ונטלוהו עמם כברת דרך. כאשר היה יורד מהטרמפ, היה הרב אברהם ממשיך ללכת כברת דרך נוספת עד שהיה עולה על רכב נוסף – טרמפ, אוטובוס או מונית שירות שקירבוהו עוד יותר אל מחוז חפצו, וחוזר חלילה..

חתניו של הרב אברהם מספרים כי אנשי משמר הגבול באזור עוטף עזה הספיקו ברבות השנים להכיר היטב את דמותו הצועד בשעת לילה מאוחרת והיו אוספים אותו ומסיעים אותו למחוז חפצו לבית הספר..

הוא היה "דורש" על עצמו בבדיחות הדעת את הפסוק המוזכר בתורה אודות אברהם אבינו "וילך אברם הלך ונסוע הנגבה" – קצת הולך, קצת נוסע.. פעמים רבות היה הרב אברהם, מספר לקהל שומעיו, כי הקדוש ברוך הוא לא נשאר חייב למי שהולך בשליחותו, ולעיתים כאשר הרגיש כי הוא חלש מדי כדי להמשיך בדרכו, והיה נעמד, הזדמן לו מיד נהג שלקחו למחוז חפצו..!

במשך התקופה הזו, היה הרב אברהם ישן על מיטה מתקפלת ולא נוחה שהועמדה במשרדו. מידי לילה היה עולה על יצועו כשהוא בודד, עייף, ולעיתים רבות גם רעב - אך מלא סיפוק ושמחה, כי הוא מקיים את השליחות שהטיל עליו הרבי, ולהפיח חיים יהודיים כפי שהם מוארים על פי תורת החסידות בכמה שיותר יהודים.

רק לקראת שבת היה נוסע חזרה לביתו, כדי לשבות עם משפחתו שציפתה לו בתענד, מבלי שוויתר על נוכחותו בבית הספר בימי שישי. לעיתים, בימי שישי, עשתה המשפחה את הנסיעה בכיוון ההפוך, כיוון שאביהם היה צריך לשבות בברוש. כששאלו אותו פעם על הימים ההם, השיב בפשטות: "הרי על כך עמלו על חינוכנו בישיבת 'תומכי תמימים'..."

כמעט והחסרנו גם את התחום הכלכלי והניהולי שנטל הרב אברהם על

עצמו ; כשראה – לעיתים קרובות כי המשכורות לעובדי בית הספר אינן נראות באופן, ובית הספר עומד בסכנת סגירה, היה הרב אברהם משיג הלוואות ומוציא כסף מכספו הפרטי, כדי לשלם לעובדי בית הספר את משכורתיהם. יש לזכור כי בה בשעה לא הגיעה גם משכורתו האישית של הרב אברהם והוא נאלץ להכניס את עצמו לקשיים כלכליים גדולים עוד יותר, כדי שלא לסגור חלילה את שערי בית הספר..

הבו טנק לדרום

באותן שנים, הגיע לארץ ה"טנק" החב"די הראשון - רכב אמריקאי גדול מידות ומרשים, שסבב בערי הצפון, כשעליו חסידים שהביאו למקומות אליהם הגיעו, שמחה חסידית, ספרים ו'משקה' ועוררו יהודים רבים לתורה ולמצוות. כשהגיע הרב אברהם לדרום הארץ, הוא חש היטב עד כמה חסר במקום טנק שכזה, ויצא בפניה חמה לחסידי חב"ד תחת הסיסמא "הבו טנק לדרום". היוזמה הצליחה, ולבסוף אכן נקנה טנק שבסיסו היה במושב ברוש.

הטנק סייע רבות גם לפעילות בית-הספר החב"די במושב. אם עד אז התקבלו לשורותיו רק ילדי המקום, החליט הרב אברהם לנסוע בעזרת הטנק אל ערי הפריפריה - נתיבות ואופקים, ולרשום בהם תלמידים לחינוך יהודי טהור. הטנק אף שימש להסעתם של תלמידים רבים שנעזרו בו מידי בוקר וערב להגיע ללימודים ולחזור לבתיהם.

החשקעה העצומה של הרב אברהם ביחודי ברוש וסביבתה, ממשיכים – שלא במפתיע לישא פירות ופירי פירות עד היום. והנה דברי הימים ההם כפי שסיפר הרב אברהם באחת ההזדמנויות: "באותה תקופה בתי הבכורה, שרה תחי', השתדכה עם הרב התמים ר' ישראל הרשקוביץ שיחי'. זה היה בסביבות חג הסוכות. בתחילה, התגורר הזוג הצעיר בלוד, ואז עלה הרעיון שייצאו לשליחות באופקים ויהיו מקור לגיוס תלמידים לבית ספר בברוש. "בתי וחתני (שספג בימי בחרותו את התחושה שהשליחות היא חלק מחייו של חסיד) קיבלו את הסכמת הרבי, ובעקבות זאת הגיעו לשליחות באופקים בקיץ ה'תשד"מ (1984 למניינם). אחד הדברים הראשונים שעשו, היה אכן לפעול למען הרישום עבור בית הספר בברוש.]ב"ה יש להם היום מוסדות חינוך מפוארים משלהם. יש להם בית ספר לבנות ולצדה חטיבת בנינים

חסידיית, בית ספר לבנים, וכל זאת מלבד ששה גני ילדים]... הם הגיעו אפוא לסייע לבית ספר אחר, אבל בעצמם פתחו שורה של מוסדות חינוך מצליחים המהווים מגדל אור חסידי חינוכי מוצלח.

לאחר מכן נישאה בתנו השניה, סימה תחי' עם הת' משה-זאב פיזם שיחי', והם המשיכו בדרכי הראשונים ויצאו לשליחות בשדרות. הבת השלישית חנה תחי' שנישאה להרה"ת ר' ישראל ליפשי שיחי' גם היא היתה מורה בנתיבות במשך תקופה, וכיום היא משמשת כמנהלת ביי"ס חב"ד באופקים כשבעלה מכהן כמורה ומחנך בת"ת בית ישראל חב"ד בנתיבות ונוטל חלק בהפצת המעינותבישוב. כך יצא שמשליחות ז'מנית, כביכול, שהיתה לי בברוש, נוספו עוד שתי נקודות שליחות חדשות ושלוש משפחות שלוחים בדרום...", אמר ונהרה על פניו.

משלוח מנות

כאשר באה לקיצה השליחות בברוש, פנתה הנהלת 'אוהלי יוסף-יצחק' - רשת החינוך החב"דית, אל הרב אברהם, ובקשה ממנו לרכז את הפעילות בקרב הבוגרים. ההצעה המפתה כללה תקציב חודשי, משרד וכדומה. מסור לתפקידים שהוטלו עליו, כיתת השליח הצעיר את רגליו והחל במלאכת איסוף וריכוז שמות הבוגרים וכתובותיהם. אך התקציב המובטח לא הגיע. את השתלשלות האירועים תקראו להלן כפי שסיפר לפני שנים אחדות, לידידי המשפחה: "באותו זמן התחלתי לעסוק בפתיחת בית הספר בעכו, ועל מנת שלא להפסיק את עבודת ארגון הבוגרים, שכרתי מזכירה באופן פרטי כדי לעבוד עם הרשימות.

כעבור זמן, כשהבנתי שלא אקבל תמיכה מ'הרשת' על הפעילות הזו, נאלצתי בצער לזנוח את הרעיון של ארגון הבוגרים הארצי, אך המשכנו לאמץ את ריכוז הבוגרים המקומיים במושבים ובפריריות. במשך הזמן יצרתי קשר עם כולם, ואני שולח להם מידי שנה משלוח מנות. המנה כללה בזמנו לעקאח (עוגה) ומשקה מהרבי, ויותר מאוחר משקה על בסיס יין של הרבי. לזה צירפנו גם ממתקים ודף של חומר הסברה שהדפסתי במיוחד עבור הבוגרים שלנו. את כל מלאכת המילוי והאריזה היינו עושים ידנית בביתנו.

שנה אחת, רעייתי רחל תחי' זכתה בגורל לנסיעה לרבי, ואני הצטרפתי אליה. נסענו לכינוס השלוחות העולמי שמתקיים בשכונת קראון-הייטס

מידי שנה בכ"ב שבט. כיון שזה היה כבר קרוב לראש חודש אדר, זמן הכנת משלוחי המנות, הכנתי את התדפיס של הדף עוד בהיותי ב'בית-חינו', על מנת לקחתו הביתה ולשכפלו ללא עיכובים מיותרים.

ביום שישי הכנסתי את הדף לרבי בצירוף מכתב שמסביר כי אני מתכוון לצרפו למשלוחי המנות. ביום ראשון, יומיים אחר-כך, נעמדתי בתור לחלוקת הדולרים לצדקה. הרבי נתן לי שטר של דולר ואני המשכתי ללכת, אך פתאום שמעתי שקוראים לי בחזרה. עמדתי שוב מול פני הקודש. הרבי נתן לי עוד דולר ואומר: 'זה למשלוח מנות'. כיון שהיינו קרובים לחודש אדר, הייתי בטוח שכל אחד שעבר קיבל דולר נוסף עבור המשלוח מנות ולא מדובר במשהו מיוחד, אולם סקר קצר שערכתי הבהיר לי כי אני היחיד שקיבל מהרבי דולר במיוחד עבור ה'משלוח מנות' - והבנתי שזה קשור לחומר שהכנסתי ביום שישי.

'בשנה אחת - אם אינני טועה היתה זו שנת 'הקהל' - ערכתי כינוס לבוגרים המקומיים. שלחתי הזמנות ותכננתי להם הפתעה מקורית: אורח כבוד אהוב ומוערץ אצלנו, מנהל בית הספר הראשון, ר' איציקע גאנזבורג ע"ה. האווירה בכינוס היתה של נוסטלגיה חמימה, עם מבט של קשר מתמיד לעתיד. את הקשר, כאמור, אנחנו מקיימים עד היום הזה, ומשתדלים להשתתף בשמחות של כל הבוגרים, היקרים לנו עד למאוד."

בתהלוכת ל"ג בעומר, לכבודו של רבי שמעון בר יוחאי, עם ילדי מיטב

בית הספר חב"ד של רשת "אוהלי יוסף יצחק" בחבל התענכים

איש וביתו

בתוך שרשרת הסיפורים הזו, אין להמעיט כמובן גם ממסירות-נפשן של יבלחט"א רעייתו מרת רחל ובנותיו שרה, סימה וחנה תחינה, שהיו חלק מהשליחות המיוחדת הזו והקריבו גם הן מידי יום ביומו עבור השליחות המופלאה של אביהן.

אם המשפחה, בת למשפחת ששונקין החסידית שמסרו את נפשם, פשוטו כמשמעו, על שמירת והפצת היהדות ברוסיה הקומוניסטית, התמודדה עם תנאים לא קלים: את בעלה ראתה רק אחת לשבוע, את בנותיה חינכה לבד, ולמרות עבודתה בחינוך - בבית ובבית-הספר - לא פסקה מפעילות עם ילדי המושב, בעיקר במסגרת "יבנה וחכמיה". כחסידה ומקושרת לרבי בכל נימי נפשה, היא לא התלוננה. לא בקשה דבר, על-אף הקשיים שהיו מנת חלקה כל אותה תקופה ארוכה. היא גמדה את הקשיים הפיזיים והרגשיים מול הסיפוק הרוחני ביודעה שבזכותה מתקרבים עוד ועוד ילדים מערי הפריפריה בדרום לתורה ועבודת השם. באותה תקופה אף שזכה את בנותיה עם מיטב הבחורים החב"דיים, חתנה אותם ואף עזרה במציאת שידוכים מצוינים לבנות של כמה וכמה משפחות מהיישוב הקטן.

בנותיו של הרב אברהם מספרות כי, למרות שאביהן לא היה נוכח באופן תדיר בבית, עקב הפעילויות הרבות בהן היה מעורב, הוא נהג תמיד לחקנות מידות טובות, אהבת השם, אהבת התורה ואהבת כל יהודי. "הוא נתן לנו קנה-מידה כדי לבדוק את מעשינו, וכך היה נוהג לומר: 'אם הרבי היה נכנס

ברגע זה לחדר, האם היה רווח נחת מכן או שמא לא? זה מה שהחזיק אותנו בתור ילדות קטנות, גם כשאבא לא היה בבית. למדנו כי החינוך שלנו והנהגתנו אינם תלויים בגורם זה או אחר, אלא בהחלטה פנימית עמוקה בנפש. לנהוג כפי שיהודי חסידי ההולך בדרך התורה והמצוות, צריך לטוות את חייו".

אחד הסיפורים המרתקים ביותר בחייו של הרב אברהם ע"ה, אירע עם בני משפחת פש מקיבוץ עין-הנציב: זה היה לפני עשרות שנים, זמן קצר לאחר שהרבי קרא לחסידיו לצאת במבצע נש"ק - נרות שבת קודש. סיפור זה התפרסם בשבועון "בית משיח", מפיו של הרב אברהם: "כפי שכבר סיפרתי, כל אחד מאתנו היה מעין בית חב"ד מהלך, וחיפשנו כל הזדמנות כדי לשתף אחרים במילוי הוראותיו של הרבי. אם הרבי אמר, לדוגמא, 'כל אישה ובת מדליקה נרות שבת' - הוא התכוון פשוטו כמשמעו שנגיע לכל אישה ובת בישראל. הרגשת האחריות היתה גדולה, ואנחנו כולנו ללא יוצא מן הכלל ניצלנו כל פגישה כדי להעביר את המסרים של הרבי. זה נגע בנפשות ממש. באחד הימים מצאתי את עצמי בקיבוץ 'עין הנציב' בעמק בית שאן ורוצה להתקרב ליהדות. רציתי לשאול לשמה כדי להביא לרעייתי שתחי את פרטיה כדי שתעמוד עמה בקשר, אך משום מה שכחתי לעשות זאת.

כאשר חזרתי מהנסיעה, לא איבדתי זמן וניסיתי לגייס מתנדבת כדי שתסייע באיתור הנערה, אולם המשימה לא הייתה קלה: לו הייתה בידי כתובת יותר מדויקת, בצירוף שם, ניחא; אבל לחפש אמריקאית אלמונית שנסעה באוטובוס מירושלים בזמן הלא רחוק - זו כבר היתה כנראה משימה משונה למדי...

בסופו של דבר הייתה מישהי שלא יכלה לסרב - עד כמה שהמשימה הייתה נראית בלתי מציאותית - וזו הייתה רעייתי, רחל תחי. למרות שהיא איננה דוברת אנגלית, היא דוברת את שפת הנשמות; היא צירפה אליה את בת המושב רבקה קלעצ'י (היום פלג) ויחדיו יצאו לדרך, עם משימה ברורה: למצוא את הבחורה האמריקאית המתנדבת מעין הנציב שנסעה ביום פלוני לכיוון ירושלים ורצתה להתחזק ביהדות".

לאחר חקירות וחיפושים רבים נודע להן שהבחורה חזרה כבר לארה"ב. אבל מי שידעה אותן על כך, לא הרפתה: "חכינה" - אמרה להן - "אל תלכו, יש מישהי שמחפשת אתכן. תמתינו עוד מעט..." "אותנו?" שאלו בפליאה.

”מי בכלל יודע שאנחנו פה?”

לאחר דקות מספר הופיעה פתאום לקראתן בחורה חביבה, שענתה לשם זיוה פש. מסתבר כי היא מחפשת אותן זמן רב. לאו דווקא אותן ספציפית, אלא דרך שתוביל אותה אל היהדות”..

בזכות אותה יוזמה עקשנית, משונה ככל שנראתה, לאיתור נשמה יהודית שחיפשה מקור מים חיים - נמצאה נשמה אחרת, אבודה לא פחות. ”המסקנה שלי היא” סיפר הרב אברהם ”שלא ניתן לדעת לאן הרבי מוביל אותנו. זיוה ומשפחתה צעדו כברת דרך רצופה קשיים ומהמורות. עודדנו אותם לכל אורך הדרך והם היו צמודים אלינו ולעוד משפחות מאני”ש עד שזכו לעמוד על רגליים איתנות ולפתוח בית חב”ד בקיבוץ ”עין הנציב” כחסידי חב”ד בכל רמ”ח אבריהם ושס”ה גדיהם”, סיכם הרב דונין את סיפורו.

משפחת פש עדיין נמצאת בקיבוץ עד עצם היום הזה, ויש להם משפחה לתפארת - בנים ובנות, נכדים ונכדות, החולכים בדרך התורה והמצווה.

מרחשוון, הוא חש חולשה רבה כאשר התארח אצל בנותיו וחתניו שיחיו, במקומות שליחותם וכתוצאה מכך נבדק בבית הרפואה סורוקה שבבאר-שבע ובצילומי CT התגלתה בגופו המחלה הארורה. אחד ממקורביו המובהקים, פרופ' פטריק סורקין - מנהל יחידת טיפול-נמרץ בבית-הרפואה איכילוב, התבטא כי מדובר בתופעה על-טבעית, ורק בניסי-ניסים לא סבל הרב אברהם ולא נזקק ליטול אפילו כדור אקמול לשיכוך כאבים, אפילו שהמיקום בו 'התמקדה' המחלה אמור היה להסב כאבים עזים, והדבר נחשב כעל-טבעי". במשך החודשים הללו, הלך הרב אברהם דוגין ונחלש מיום-ליום, אולם נשאר צלול בדעתו. במוצאי כ' טבת ה'תשע"א יום ההילולא של הנשר הגדול – הרמב"ם, כתב אחד מחתניו בקשת ברכה מהרבי באמצעות האגרות קודש, אך נתקל באגרת המובאת לקמן שהותירה אותו הלום, (כרך טז' עמ' רי"ב):

ב"ה, י"ד טבת, תשי"ח
ברוקלין.

הרבנית מרת ... תחי'

ברכה ושלום!

בעתו קיבלתי מכתבה, ונתעכב המענה שלי, מפני רצוני להוודע יותר ברור בהנוגע לסידור הלימודים בביתם, ונעם לי לקבל ידיעות אשר השיעור נלמד בקביעות ובהמשך ובאותם הענינים בס למדו בחיים חיותו של בעלה הרב ע"ה להבדיל בין חיים כו'.

והרי זוהי המעלה הכי גדולה בקורת רוח שגורמים לנשמת הנפטר כשממשיכים באותם ד' אמות כפשוטו ובד' אמות רוחנים, ז.א. המשפחה בכללה ובני הבית ביחוד, באותו הכיוון הגורם עליית נשמה בעולם האמת.

ויהי רצון אשר עוד רבות בשנים תרווה רוב נחת מכל יו"ח שי', נחת מתאים לתקנותיו של הנפטר, לאורך ימים ושנים טובות תבשר טוב בהנוגע לעצמה ובהנוגע להם.

בטח נודע לה שבסוף קיץ העבר שלח בעלה הרב ע"ה ביכלעך חסידות

לכאן, ותקותי שאוכל בקרוב להקציב מזמני לעבור על תוכן ביכלעך אלו, ובאם ימצאו בהם ענינים הראויים להדפיסם, שעדין לא נתפרסמו, יוזכר בההדפסה שזהו לעילוי נשמת הנפטר ומהביכלעך ששלח ע"מ לפרסם את הראוי לפרסום.

בברכה לבריאות ולאורך ימים ושנים טובות.

יום למחרת, ביום שלישי, כ"א בטבת, היה הרב אברהם שרוי בחולשה גדולה, ולא יכל להניח תפילין. בשעת אחר הצהריים, התאספו אצלו שלשת חתניו שיחיו והוא ביקש לפתע טלית-קטן חדשה. בשעה ארבע אחר-הצהריים סייעו לו שלושת חתניו להתעטר בתפילין, לבקשתו, והוא קרא 'שמע ישראל'. כמה דקות אחר כך – בשעת בין השמשות.. איבד הרב אברהם את הכרתו, וזמן קצר לאחר מכן השיב את נשמתו הטהורה ליוצרה, כשבנותיו וחתניו סביבו, לדאבון לב צאצאיו, תושבי מיטב, מקורביו ועדת חסידי חב"ד.

רבו של המושב, הרב זכאי ברזני שליטי"א

יום ב' י"ד בטבת פ' שמות שנת ה' תשע"ב
אנו עומדים לפני סיום שנת פקודתו של מורנו ורבנו רבי אברהם בן פייגא
ותנחום זצוק"ל.
באתי לציין מלים אחדות ושרטוטים אחדים סביב אישיותו ודמותו
האצילה, והדגולה כפי שזה השתקף בעיניי.

רבי אברהם הוא היה אחד מאתנו בליבנו ובנפשנו. גדל אתנו מעל 40 שנה,
ואני קורא לו "חסיד – כורדי" מובהק והיה אהוב ואהוד על כולנו, וכולנו
אהבנו וכבדנו אותו.
המנוח השתתף בכל האירועים השמחים והעצובים וכן בביקורי חולים
ובבית הכנסת תמיד הייתי נותן לו לתת דרשה אחר קריאת התורה בשבתות
ובחגים.
תמיד הסב איתנו לסעודה השלישית בשבתות ובחגים ותיבל את דבריו
במעיינה של התורה הנעימים. היה אוהב תורה ואינו פוסק פומיה מגירסא
וכך התנהג המנוח תמיד. היה לומד, קורא, ומעיין בספר.

אבי מורי ורבי הרב אליהו ברזני זצוק"ל היה רבה של מושב מיטב וכן רב
האזורי של כל ישובי חבל התענך, היה אוהב את המנוח ומכבד אותו, וזכה
לכבוד ולהערכה מאבי המנוח.
לאבי המנוח היה דבר אחד למורת רוחו כאשר עלינו מהמעברה מנסי-מגידו,
לישוב הקבע- מושב מיטב, היה ביה"ס חילוני במרכז שבישובים אביטל
פרזון ומיטב. אבי המנוח נלחם מעל 3 שנים הוא וזקני העדה שבישובים כדי
להפוך את ביה"ס החילוני ולהקים ביה"ס דתי, והרב חנוני זצוק"ל היה
פוקד את אבי לעתים קרובות, כדי שייתן את ידו להקמת ביה"ס חב"ד,
וביה"ס מאז שאבי נפטר נקרא על שמו ביה"ס יד אליהו - חב"ד תענך.
לימים מוריני ורבינו רבי אברהם דונין נתמנה למנהל ביה"ס, ויש לציין
שביד רמה ניהל את ביה"ס ואז אני סיימתי סמינר למורים, ולימדתי בתור
מורה כ- 3 שנים תחת פיקודו של מורנו ורבנו רבי אברהם.
ולכן המנוח שותה ממי הנחל, והנובע מקור חכמה, חקוק בפנימיות לבבי
לטוב כל הימים, אדם דגול ענוותן ומצניע לכת, היה הולך בצידי הכביש לא
להתבלט ולא להתפרסם אלא בשקט ובמנוחה היה דרכו.

כך וכך פעל האדם השלם, שלם בדברים שבין אדם למקום, שלם בדברים
שבין אדם לחברו וכן שלם עם בני משפחתו ומכריו,
נתייתמנו! הפטירה היא מאד קשה בשבילנו במיוחד בתקופה קשה זו של
פיצול נפשי ורוחני חסר לנו יהודי כזה שידריך אותנו בדרך הישרה והנכונה,
כדי לדעת את הדרך שנלך בה, ואת המעשה אשר נעשה חבל על דאבדין,
וצער נוסף על ולא משתכחין שאין לנו תמורתו.

כמו כן אני גם עבדתי במחלבת תנובה תל יוסף מס' שנים באגף כוח האדם משאבי אנוש, לימים הצטרף אלינו לעבודה המנוח רבי אברהם, ואני עשיתי לו את כל ההרשמה והקבלה לעבודה בתור משגיח מטעמו של הרב ויטמן רבה של כלל תנובה. חיש מהר השתלב עם העובדים ונהפך להיות אהוב, חביב ונחמד על העובדים, וגם היה תוקע בשופר לכל העובדים מדי שנה בחדשי אלול ומחלק משלוח מנות בפורים לעובדים, ומשמח גם יתומים ואלמנות הנזקקים וגם את מיעוטי היכולת.

רבי אברהם היה גם בעל מדות תרומיות וסגולות נפשיות איש הצדקה ובעל החסד, אישיות חינוכית בעלת רוחב לב וגולת הכותרת שלו אהבת התורה. מבקר ועד ערב ישב באוהלה של התורה, וכך גם הצטיין במעשי חסד וצדקה הכוללת את תורת החיים ואהבת חסד. לפי אהבת חסד של האדם מכירים את תורתו אם היא תורת חיים, וכך תורתו של המנוח הייתה של חסד ללמוד וללמד, לשמור ולעשות כי תורת חיים, מחנכת מעדנת ומרוממת את האדם אל – על.

גדולה הייתה השפעתו על הציבור שלנו כי ידע לבשם את הדבור במור – ואוהלות, וכלל גדול הוא אצל חז"ל שמברכים על הבשמים אם כי הגוף אינו נהנה כי אם רק הנשמה שכך נאמר "כל הנשמה תהלל יה" דבר שהנשמה נהנית ממנו (ברכות מ"ג ב'). ואם כי אנו מחשיבים את השמן מכל הבחינות, עם כל זה קבעו חז"ל שאם הביאו לפניו בסוף הסעודה שמן והדס, לדעת בית הלל מברך על ההדס קודם כי הבשמים חשובים יותר משמן, וכך היא החלכה.

גם מורנו רבי אברהם החסיד הכורדי שבתום שנה שלו אנו מתייחדים עם זכרו, היה אחד מאלה שאפשר להכלילו באותו הסוג של "כאהלים נטע ה'". גדול בתורה, בחכמה ובמיוחד בחסידות ובהשפעה הרוחנית שגדל איתנו, וצמח איתנו במושב מיטב וכדרכם של בשמים שאי אפשר לכלוא את ריחם בדי אמות, כי ריחם נוצץ למרחקים הן בחו"ל והן בארץ. וכן חתניו היקרים והמסולאים מפז שבמשך כל השנה מדי שבת בשבתו, ומדי כל חג אמרו דברי תורה לעילוי נשמתו והמשיכו לשזור ולבשם אותנו בבשמי המור של מורנו ורבנו המנוח רבי אברהם ע"ה. ומי שחיוו היו קופה של בשמים זוכה שקברו יהיה גם מלא הדסים ובשמים, ושמו הטוב הלך לפניו.

וכל זה הוא לימוד גדול בשבילנו – "והחי ייתן אל ליבו" להמשיך בדרכים טובות האלה, לעשות מעשים טובים שהם בשמים טובים, כי בשמים כאלה הם חסינות נפשית לכלל ולפרט.

ומצטערים כולנו אנו הצבור שבמושב מיטב מקטננו ועד גדולנו על דיוקנא קדישא שנעלמה מאיתנו ואין לה חליפין.

יהי רצון שזכותו תגן על משפחתו, ביתו, בנותיו, חתניו, נכדיו וכל מוקירי שמו עלינו ועל כל בית ישראל

בברכת התורה והארץ!

ברזני זכאי

חשו"ב, מושב מיטב חבל התענכים

בשנים האחרונות בשבת לאחר התפילה נשארנו לומר יחד את התהילים היומי. לאחר אמירת התהילים התיישבנו כמה חבריה צעירים, דור שני במושב ויחד איתנו נישאר גם המורה הרב אברהם דונין. ר' אברהם היה אומר דברי תורה על פרשת השבוע מתובל בסיפורי צדיקים מרתקים, וכשהיה שאלות היה משיב בשמחה כהרגלו. כל השבוע היינו מחכים ליום השבת בכדי שנוכל לשבת להתוועדות ולשמוע את ר' אברהם דונין. עיניו היו נוצצות ומבריקות ופניו קרנו מאושר כשהיה איתנו בהתוועדות..

לאחר פטירתו באחת השבתות כשהגיע אחד מהחתנים ונישאר איתנו להתוועדות סיפר שעכשיו הוא מבין על מה שסיפר להם ר' אברהם שהוא נהנה כל כך מהתוועדות בשבת ושזה היה בשבילו שעה יקרה מאד. אנחנו ממשיכים כל שבת את המסורת הזו ומתגעגעים מאד למורה אברהם יהיה זכרו ברוך.

מנחם משה.אורי דוד.עמוס יצחק.אמנון יצחק.נתן יעקב.אלון דוד.אלי משה.שרון משה.יפתח משה.מיכאל אברהם.משה משה.יזהר בן שלמה. משה בדיני.אסי דוד

בשלהי שנות השישים היה קיים בית ספר חילוני המשותף לשלושת המושבים במסגרת תנועת המושבים של מפא"י, על אף שרובו ככולו של הציבור היה דתי ומהדר במצוות. ואז רבני שלושת המושבים תבעו להכניס מסגרת ממלכתית דתי. תנועת המושבים התנגדה להכניס זרם מפלגתי זר במקומם ואז הוחלט להכניס את חב"ד מאחר והם לא מזוהים עם שום מפלגה וכך עבר הניהול לידי חב"ד. המורים והמורות גרו באזור. חלקם גרו באביטל. המורה אברהם והמורה רחל גרו אצלנו במושב מיטב ומאז הם חיים אתנו כאנשי המקום לכל דבר. גם לאחר שפרשו לגמלאות המשיכו בחייהם השלווים. הרב אברהם היה ממתפללי בית הכנסת והופיע בקביעות בכל שלושת התפילות. אדם עניו וצדיק, אדם שקט. השתתף בכל אירוע שמחה ובכל שעת צער.

ראינו בו כאחד מל"ו הצדיקים שהעולם קיים בזכותם. ואז אברהם חלה ועבר ניתוחים קשים אך לבסוף קרא נס גדול ואברהם חזר לתפקד כאדם רגיל למרות כל ההערכות של הרופאים. לפני שנה אברהם החזיר את נשמתו הטהורה והזכה לבורא עולם. אנחנו בני המושב שעברנו יחד עם אברהם תקופה ארוכה ליונו אותו בדרכו האחרונה בהר הזיתים ליל חורפי של חודש טבת הקר. מאז אנחנו מרגישים בחסרונו והוא מאד חסר לנו בבית הכנסת באזכרות מתגעגעים לדברי התורה שהיה אומר. יהיה זכרו ברוך נשמתו תתעדן בגן עדן בטוב לצדיקים ונשמתו תהיה צרורה בצרור החיים.

מאת עזיז ברזני

במלאת שנה להסתלקותו של הרב מורה אברהם דונין ז"ל.
קשה להעלות על הכתב מסכת חיים שלמה של מסירות נפש ואהבת אדם.
הרב דונין, כל ימי חייו הקדשת את מלוא זמנו ודאגת לטובת הפרט ולמען
הכלל, נחלצת לסייע בכל עת ולכל אחד כגילוי של אנושות הברורה מאליה,
כשמטרתך הברורה עזרה לזולת וגמילות חסדים, המצווה הגדולה שאין לה
שיעור. אהבת ישראל הכנה והאדירה שהייתה תבוייה בך הייתה אהבה ללא
מיצרים אהבה שאינה תלויה בדבר. בצניעות ובענוות חן אצילית הפחת בנו
את אהבת ה' והתורה בחיך ובמילה טובה שהיו חלק בלתי נפרד מאישיותך
ומשגרת יומך.

הרב דונין לעד תישאר מודל עבור רבים מאתנו, אישיותך התירה בנו חותם
המשמש בקודש דרך הנתינה והמסירות הבלתי מתפשרת שהיא ערך עליון
במסירות נפש ואהבת הזולת.

מעולם לא פסחת על אף אירוע, הגעת לכל מקום בכוחות עצמך, הגם שלא
היית נייד סמכת את אמונתך על בורא עולם שתגיע אל מחוז חפצך גם אם
היעד הוא בקצה השני של הארץ.

בבית הכנסת במושב מיטב הצפת את אורך וברכתך, בשבתות לאחר
התפילה ובסעודה השלישית מסרת דרשות שהיו ערבות לכל אוזן ולכל גיל.
בשארית כוחותיך ועם כל האשפוזים הקשים והרבים שעברת המשכת
במלאכת הקודש, שמרת על קשר והתעניינות... לשלום כולם, הרב דונין
היית חלק בלתי נפרד מאיתנו ובלכתך נלקחה מעימנו דמות אהובה ונערצת
שלעולם לא תישכח מאיתנו.
אשרינו ישראל שזכינו והתברכנו באיש יקר ורב פעלים אשר הגדיל תורה
והאדירה.

משה מנחם ומשפחתו (מיטב)

**תם ולא נשלם סיפור חייו של איש חסיד
וחייל נאמן בצבאו של הרבי.**

**אנו פונים ומבקשים מכל מי שיש באמתחתו
סיפור מעניין או כל מידע חשוב על פועלו
ואישיותו לפנות אל המשפחה על מנת שנוכל
להכלילו בספר שיו"ל אי"ה בקרוב.**

תודות:

שבועון בית משיח

שבועון כפר חב"ד

על החומר הרב שהעניקו לנו

כתב וליקט: שלמה ריזל

